

60

Paluja

Aetsenane-aedas.

Palwe-raamat

iga nädala päewade ja kõige aegade peale.

Maria Laif. 1900

Tallinnas.

Trükitud S. Mathiesen'i kirjadega

Эстляндская Евангелическо-Лютеранская Консисторія симъ удостоверяетъ въ томъ, что въ нижеслѣдующемъ манускриптѣ ничего противъ Священнаго писанія и Симфолическихкихъ книгъ Лютеранской церкви не содержится.

Ревель, Вышгородъ, 10 Октября 1892 года.

Ассессоръ Консисторіи: Гиргенсонъ.

За Секретаря: Ринне.

№ 1722.

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 7-го Іюня 1900 г.

Riigiraamatukogu
№ 58477

✓ 824044

Hing tõtta!
Hing rutta!
Kui kõigest
Sull puudu,
Siis ristist
Saad jõudu.

Sull' Jesuse rist seisku südame sees,
Ta valu ning kannatus waimus su ees;
Meis pakub maailmale halastust ta,
Ei igamees siiski sest märku ei saa.

Waat ristis
Dn Jesus
Su patu
Eest poonud;
Ja ristis
Dn Tema
Uut elu
Sull' toonud.
Ka ristis
Wõib Jesus
Kõik heldust
Sull' näita,
Ja ristil
Dn wägi
Mis usul'
Wõib aita.

Hing saab ristist rahu.

Rist altari ilu, rist trunduse palk.

Walgus on ristis ning elu.

Kui tuleb see päew,
Et wiimne tund käe;
Siis wõetakse nõud,
Sull' tehakse haud;

Siis hana peal' märgiks saab wist

Puust, kiwist ehk rauast üks rist;

Siis nuttes su omaksed seisawad seal

Ning punuwad Risti weel õitega peal.

Kui nemad Teda said risti lõnnud,
jägaskid nemad Tema riided, ja heitsivad
liisku nende pärast, ja iisid ja hoidsid Teda
seal. Ja üle Tema pea panivad nemad
Tema jurma süüd kirjutatud: Eesfinane
on JESUS, see Juuda rahva kuningas.

I. Homniku ja õhtu palwed.

Pühapäewa hommikul.

Wiihil: Müüd paistab meile kauniste.

Müüd kallis pühapäew on käe,
Dõ mööda läinud, wifige,
Et wõite Jesust leida.
Sest lähine müüd rutuga
Ja püha kotta rõõmuga,
Sealt wõime teda leida.
Senna, kääna,
Meie meele, — saada teele, kes sind nõudwad
Ja su ette palwes jõudwad.

Tee heaks maaks mu südame,
Kus sinu sõna seemneke
Wõits kanda elu wilja,
Et sinu sõna kuulen ma
Ja teen ju tahtmist rõõmuga
Nii wara kui ka hilja.
Anna, täna,
Dma armu, püha Waimu, südamesse
Neil', kes ust'wad sinu siäse.

Püha = kirja tunnistus.

„Noore rohu maade peale asutab ta mind, ta saadab mind hingamise wee juure. Ta jahutab mu hinge, ta saadab mind õiguse jälgedele peale, oma nime pärast.“   Law. 23, 2. 3.

Palwe.

Jesand kuule minu palwet, kui ma sinu poole omas hinge ahastuses kipun! oh Jesand! ole mulle armuline ja halasta minu peale!

Kiidetud olgu minu Jesand ja Õnnistegija Jesus Kristus, kes sa seda hingamise päewa ise meile oled seadnud ja pühitsenud oma loomise töö mälestuseks. Sa hingasid jell päewal oma loomise tööst ja seadsid seda ka meile üheks hingamise ja püha päewaks, kus ka meie oma argipäewa töö waewast peame puhkama ja oma hinge õnnistuse peale mõtlema, sest et ka meie suremata hing oma toidust tahab sinu pühaõnast. Sest et inimene ei ela mitte üksipäinis leiwast, waid iga ühest Jumala õnast. — Oh Jesand! aita ise, et ka meie seda kallist hingamise päewa diete oskaksime pühitseda, nii et see

meie hinge õnnistuse kasuks tuleks, ja meie
sinu sõnas uut kosutust ja Waimu wäge oma
suremata hingele saaks koguda. Sina lastsid
mind seda kallist hommitut jälle armulikult
näha, et ma sinu püha nime võiks kiita ja
ja tänada. — Oh tee minu südame ukseid
oma püha templiks ise lahti, et sinu sõna sinna
sisse võiks tungida ja saja kordset wilja kanda,
mis igawese ülestõusmise hommituni saab
kestma. Seda aita, oh Jeesus! Amen.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed.

Nüüd tänu Jumalale,
Mu hing on maitanud jälle
Kui helde Issand on:
Ta on mind õpetanud,
Mu hinge rohkest söötnud, —
See on mu kallis rõõm ja õnn.

Pühapäewa õhtul.

Wiisil: Hinge peitke.

Jeesus eluteel
Paista meie eel!
Eiis ju järel wiibimata
Käime ilmas ekimata,
Kuni saa meid siit
Kodumaale wiid.

Püha = kirja tunnistus.

„Jehowa! ma armastan ju koja elu ajet, ja
sinu aau maja paika.“   Tatw. 26, 8.

Palwe.

Sinule, oh Issand! toon ma alandlikust
südamest kiitust ja tänu, et sa meid sell kal-
lil päewal nii armulikult oled hoidnud ja
kaitsnud. Sinu elu manna kojutas täna
minu hinge ja sinu elu sõna minu kurba
meelt, kui ma oma patu häda all hängasin
ja omad silmad sinu püha eluaseme poole üles
tõstsin. Jah, minu abi tuleb Jehowa käest,
kes taewast ja maad on ära peastnud. Mina
palun ka sellsinatsel õhtu tunnil, ole ka minu
kaitsja, oh Israeli karjane, kes sa ei uinu
ega maga, waid alati kõige oma usklikkude
eest hoolt ja muret kannad, nii et neile mis-
kit õnnetust ega kahju peale ei tule, kui sa nende
eest walwad. Oh lasse ka minu palwe-ohwri
suits armuga wastu taewast ülestõusta, nii
kui waga Abeli ohwri suits sinu püha aau-
järje ette ülestõusis, mille peale sa armuga
waatsid, kuna sa aga kurja Raini ohwrit ära-
põlgasid. Mina kiidan ja tänan sind süda-

mest, et sa sell tänasel päewäl mind nii roh-
keste oma püha sõnaga oled kosutanud ja
jahutanud. Oh aita, et sinu püha sõna minu
südames ka igawest eluwilja wõiks kanda,
siin ajalikult ja seal igaweste. Amen.

Wiihil: Nüüd hing'wad inimesed.

Ta hingab minu hinges,
Eest tänan woodi heites:
Weel kõige armu eest.
Mu patud on ta wõtnud
Ja mere põhja matnud
Ta armastab mind igawest.

See peale julge olen
Ja uinudes weel tulen
Su ette walwega:
Laj' mind ja minu omad,
Kõik armsjad usuwennad
Su tiiva warjus hingada!

Õsmaspäewa hommikul.

Wiihil: Jumal maa ja taewa Looja.

Nüüd uus päew ja nädal jõudnud
Jälle kätte tulema;
Mitmed oled ja süit nõudnud
Wiimist aru tegema.
Et maailmas elan weel,
See on sinu armu meel!

Et ma vean patust pöörma,
Eets ja annad aega mull';

Et ma pean ohwriks tooma
Dma südant täiest full', —
Seda, Issand, ootad ja —
Aita, et see sünniks ka!

Püha-kirja tunnistus.

„Jehowa! anna mulle teada omad teed,
õpeta mulle oma teeradajid.“ Tatv. 25, 4.

Palve.

Jälle, oh Jeesus! olen ma sinu armust
selle uue nädala esimise päewa hommikut näha
saanud ja wõin nüüd uueste sinu armu kiita ja
täanada, mis iga hommiku uus on. Sina hoid-
sid ja kaitsefid mind kõige kahju ja kurja
eest sell mööda läinud öö tunnil, nii et mu
hingewaendlane kurat minu üle wõimust ei
saanud, ega mind hukka ei wõinud saata; sest
hinge waendlane kurat käib ümber kui möi-
raja lõukoer ja otsib, keda ta wõiks äraneelda
ja hukka saata. Oh Jeesus, hoia mind ka
sell tänasel päewal ja kogu nädala ja elu-
ajal, et mu jalad tasase tee peal wõiksid
kõndida ja ma üksnes seda teha mis sinu
meelepärast on ja mis sinu püha nime auuks
ja kiituseks tuleb. Oh Issand! taluta meid

ise kui armas isa oma lapsi kättpidi, et meie ei komistaks, ja kui meie siiski komistame, siis aita meid ise ülesse tõsta oma wägewa ja tugewa käega. Oh Issand! meie waim on küll walmis sinu juure kippuma, aga meie nõder liha on selleks liiga jõutu, nii et meie muidu sinu püha sõna järele ei wõi elada, kui sa ise meid oma Waimu wäega ei aita, ega oma püha sõnaga ei juhata. Jah, sinu püha sõna õpetab meid, kuidas meie siin maa peal peame elama, et meie ükskord wõiks õndsaks saada ja igawest elu pärida. Seda aita, oh Jeesus! Amen.

Wiisil: Ma tänan sind, et oled mind.

Nüüd päew ja nädal jälle uus,
Ka uus on sinu heldus.
Uus sinu arm ja halastus
Mu wastu, armas Jeesus.

Uut südant ja uut Waimu ka
Sell uuel päewal anna
Ja ennast meile ilmuta
Siis täidan sinu sõna.

Esmapäewa õhtul.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed.

Kui targaste oh Looja,
Sa kõige elu tooja,

Meil seadnud päewad, ööd,
Et tööd siin wõime teha
Ja kui sest wäsiind teha,
Siis hingamisets ööd meil tood.

Rõik waewad, elu mured,
Kas wäikejed ehk suured,
Nüüd panen kõrwale,
Ma Jesu haawu heidan
Ja ihu hinge peidan
Siis hingamisi sinu rahuga.

Püha-firja tunnistus.

„Hoia mu hinge ja peasta mind; ära lasse mind
mitte häbisise saada, sest ma kipun ju juure.

Law. 25, 20.

Palwe.

Oh Jeesand! jälle on üks päew minu
elust mööda jõudnud ja ma jälle ühe suure
tüüki aega oma surma tunni ja igawese aja
poole nihkunud, sest kogu meie maapealne elu
ei ole muud, kui üks suur armu päew, mida
pea surma öö saab warjama. Ühele on see
päew pitkem, teisele lühem, nii kui Jumal
seda kellelegile ise omast suurest tarkusest on
seadnud. Ühte nõuab ta waremalt, teist hil-
jem siit maailmast, sellepärast peame meie
alati walmis olema, et ta meid ei leia patu

unest magamast, kui ta meie järele tuleb kas süda öö tunnil; sest meie ei tea aega, millal peigmees tuleb ja kui meil siis usu õli omas lampides ei ole, siis peame meie pulma ukse taha jäema, kui need wiis rumalat neitsid, kes weel siis alles õli läksiwad ostma, kui nad oma peigmehe healt kuulsiwad. Oh Issand! ole ka sellel ööl meie hoidja ja kaitsja, et meie rahuliste wõitfime sinu armu tiiva all puhata ja homme sind kiites ja tänades üles tõusta. Hoiu ka kõik minu omaksid, et neile ühtegi kahju ega kurja ei sünni, waid et kõik sind kiites ja tänades wõitfiwad homme hommiku ülesse tõusta, sest et sinu arm ja heldus igapäew uus on ja su tõde ülemist pilwist saadik ulatab. Oh Israeli karjane ja nii wiisi ka meie karjane, hoiu meid oma karja tallekese, siis ei ole meil ühtegi karta, ei ööd ega ka oma surma tundi, kui sa mind tuled ära kutsuma. Amen.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed.

Kui wiimne õhtu jõuab
Ja surm mind ilmaft nõuab,
Ei ma siis wärije,
Waid panen rõõmsas rahus
Mu silmad kinni uskus
Ja lähen waitse hauasse.

Teiſipäewa hommikul.

Wiisil: Nüüd hing'wad inimesed.

Ma tean miks ma tõuſin:

Ja ſeda päewa nägin:

Oh Jeesus! armuſt ſiin.

Et pean pattu jätma,

Ja Jeesu hõlma tõtma

Kes kannud minu patu ſüüd.

Ma tõstan ſinu poole

Räed, ſilmad, kanna hoole,

Siin, oma lapſe eest.

Et ta ju were waewast,

Wõiks pärida lord taewast,

Kui ilmaſt lahtub hingeke!

Püha=kirja tunniſtuſ.

„Saada mind läima omas tões, ja õpeta mind; ſeſt ſina oled mu õnniſtuſe Jumal, ſind ma ootan kõige päewa.“

Law. 25, 5.

Palwe.

Kiidetud olgu Jeesanda nimi, nüüd ja igaweste. Kiidetud olgu tema püha nimi päewa=tõuſuſt kuni loojaminemiſeni. Amen.

Sinu nimel heitſime eile õhtu magama ja ſinu nimel ärkaſime ja tõuſime meie unest. Sina hoidſid mind ja minu omaſid armuſlikult, nii et meile ühtegi õnnetuſt ei tulnud. Sinu ingel walwas meie unewoodi juures,

sest kes teab, mis kahju ehk õnnetust meile mitte muidu ei oleks juhtunud, seda kõik aga käänas sinu armu käsi minust ära, sellepärast on meie kohus sind kiita ja tänada, et sa minu eest nii isalikult oled hoolt kannud. Mina olen sinu armust veel priske, aga oh kui mitmed on selle ööga õnnetumaks saanud, kes sinust ei ole hoolinud, ega sind miski pannud, ja oh kui mitmeid ei ole sa selle ööga mitte juba oma juure kutsunud arutegema omast maapealsest majapidamisest, ja häda siis neile, kui sinu kutsumise peale ei olnud ettevalmistud, waid kõige suurema ehmatusega sinu kutsumise healt kuulsiwad, siis oleks see neile küll parem, kui mäed neid oleksiwad katanud ja oma hinge peigmehe eest warjanud, kes nüüd enam nende hinge peigmeheks ei wõinud saada, sest et nad teda ära oliwad põlganud. Oh Jeesus! aita et meie alati wõiksime sinu tões käija kogu eluaeg, siis wõib mu hing rõõmuga sind oodata. Seda aita! oh õnnistuse Jumal. Amen.

Wiisil: Nüüd paistab meile tauniste.

Sest tõusin ma nüüd ülesse,
Oh kallid Jeesus uueste

Et kiita võiks ju armu.
Las' oma sõna kosuda,
Ja südamesse asuda,
Et jaoks ju püha Waimu,
Nõnda
Tee saa
Jesand, Jesus, siis ju rahwas, õnnistuses
Järgest sinu päewa ootaks.

Teisipäewa õhtul.

Wiisil: Mu hing! oh anna südamest
Seal hiilg'walt tähed säravad
Nüüd õhtu, taewa ilus,
Kui Jsa silmad hiilgavad;
Kust Loojal' tõuseb kiitus:
Küll Jesus selgem weel
On minu südamel:
Sest tema minu rõõmustus,
Mu hinge kaitj'ja warandus.

Oh uni vaneb ka küll ööl
Siin meie silmad kinni,
Mu Jesus aga üleval,
Ei teda woewa uni;
Mind kaitseb armsasti;
Sest walwa minu süda ka
Ja palu, kiida teda ja.

Püha-firja tunnistus.

„Mu silmad on alati Jehowa poole, sest tema
jaadab mu jalad wõrgust wälja.“ Tatw. 25, 15.

Palwe.

Kõigewägewam Jumal! sinu nimel, oh Issand, oleme meie sedasinaft päewa alganud, sinu nimel tahame meie seda ka lõpetada. Sinu püha nimele olgu kiitus ja auu, nüüd ja igaweste. Amen.

Sinu poole, oh Issand, Jesus, tõstame meie omad silmad ja palume sind sell õhtu tunnil, et sa ise meie kaitsjaks tuleksid, kui meie päewa tööst wäsinud keha puhkab ja meie filmad kinni wauwad. Meie kiidame ja täname sind südamest, et sa seda päewa meid oled lastnud õnnetuseta mööda minna, nii et mulle mingit kahju ega kurja ei süündinud. Sina oh Issand! õnnistasid meie tänast tööd ja talitamist, oh õnnista meid siis ka hinge poolest, sest et inimene mitte leiwast ei ela, waid Jumala sõnast. Oh Jesus! ära waata mitte meie pattude peale, waid anna meile armust kõik meie eksitused andeks, mis meie teu, sõna ehk mõttegagi oleme teinud ja seega sinu wastu eksinud ja nii wiisi igawest nuhtlust teeninud. Kustuta seda tänast ja ka kogu eluaja patu wõlga omaft wõla raamatust maha ja ütle mulle waeße patusele seda

troosti sõna: „Mu poeg ehk tütar, sinu patud on sulle andeks antud, mine rahuga!“ — Sa ütled ka: „aga ära tee enam pattu.“ — Oh Issand! aita et ma mitte enam meelega sinu vastu pattu ei tee, vaid üheks koguni uueks inimeseks saan, mis walmis on kõige hea tööle. Kui see õhtu ka see wiimne elu päewa õhtu minul peaks olema, siis wii mind armuga oma juure taewa, kus enam päewa ega ööd ei ole. Amen.

Wiisil: Kõik were tilgab wõtsid Peastja.

Sest tõtakem nüüd taewa poole,
Sioni mäele ülesse,
Kes laisk, iee peab maha jäema
Ei saa ta Jesu sülesse.
Waid peab üksford hukka saama
Siis kõige kurja feltuga;
Kes aga armu healt wõtn'd kuulda
Neid wõtad sina õnnista!

Reisnädala hommikul.

Wiisil: Oh waga Jumal, kes.

Oh laise Issand, mind
Sell päewal meeles kanda,
Et kõigest südamest:
Sull' tänu wõtksin anda.
Siis minu päewa töö
Küll hästi korda lä'eb.

Siis süda, mõtte, meel
Kõik armus uueks jaab.

Kõik minu sõnu, tööd
Oh võta õnnistada
Ja oma Waimuga
Mind võta walgustada
Et kõik mis iial teen,
Su nimel kiitust jaab,
Siis võin ma rõõmsaste
Siit ilmast lahkuda.

Püha-kirja tunnistus.

„Aga sina, Jehowa, ära ole mitte kangel;
minu vägi, tõtta mulle appi.“ Tatv. 22, 20.

Palve.

Oh Jesus! sind kiidan ja tänan ma sel-
lel kallil hommikul, et sa mind jälle armust
seda päewa lastsid näha saada. Sind palun
ma ka täna omale appi, et sa mind võtak-
sid juhataada ja minu kätte tööd õnnistada.
Lase minu südamel oma püha Waimule maad
leida, nii, et ma sind alati võiks meeles pi-
dada ja et ma üksnes sinule elaksin ja ka
sulle sureksin, kui minu wiimne tund kätte
jõuab. Mina ei jõua sind küllalt mitte
kiita ega tänada kõige selle suure armu
eest, mis sa minu waese patuse vastu kuni

seie ajani oled ülesse näitnud, sest et mina kõige nende heategemiste vastu midagi väärt ega teeninud ei ole, vaid sa teed seda kõik omast Isalikust armust ja heldusest. Oh Issand! sina oled minu varju paik, sinu juure ihaldab mu suremata hing, sest et sina mu abimees oled elus ja surmas. Sina oled minu wahemees ja lepitaja Jumala ees, ehk ma küll muud ei ole teeninud, kui igawest hukatust! ma ehmatan kui ma selle peale mõtlen, mis ma sinu vastu pattu tehes olen eksinud, iseäranis omas noores eas, nii, et ma andeksandmise peale enam ei tohiks mõeldagi. Ometegi trööstiwad need sõnad mind, mis sa ise oma püha suuga oled öölnud: „Kui teie patu hulgad ka ütlemata suured oleksiwad, kui liiwa mere ääres, siiski peawad nad andeks antud saama, kui teie neid aga südamest kahjatsete.“ — Mina palun sind sellepärast, halasta ka minu waeise patuse peale ja anna mulle kõik minu patud armust andeks, oma Poja Jeesuse Kristuse kalli ärastamisega pärast. Amen.

Wiiil: Mu südamest ja meelest.

Ma loodan, hinge kaitsja!

Siin sinu armu peal;

Si wõi ma ennast aita
Siin ilma elu-teel.
Siis olen õnnelik,
Kui see mu ülem mõte,
Et annan end ju kätte
Siin iga filmapilk.

Reisnädala õhtul.

Wiisil: Müüd kiitku kõigest südamest.

Müüd lõpnud meie päewa töö,
Sest laulgem rõõmsaste,
Ju kätte jõuab pime öö,
Kus rahul hingame. :.:

Truu Jeesus meie sõber on,
Kes peastab häda seest,
Ta hüüab: „Taewa rõõm ja õnn
Saab teile minu käest.“ :.:

Sest läheme kõik puhkama
Isjanda rahuga:
Kes päewal oli meiega,
See walwab öösel ka. :.:

Ta jaadab inglid taewa seest,
Meid armsast kaitsema,
Need hoidwad meid kõig' kurja eest;
Nuu temal' lõpmata. :.:

Püha-kirja tunnistus.

„Teie, kes Jehowat kardate, kiitke teda, kõik
Jakobi sugu! aunistage teda, ja kõik Israeli sugu!
karike teda.“

Law. 22, 24.

Palwe.

Zälle on üks päew sinu armust üle elatud ja õhtu kätte jõudnud. Kurwastusega pean ma aga ka oma tänase päewa pattude peale mõtlema, mis ma meelega ehk kogemata sinu wastu olen eksinud ja sind seega kurwastanud, sest et sina pattu mitte sallida ei wõi sest et need sind sundiswad taewast maha tulema, siin kannatama ja hirmsa risti surma minema, sest et meie muidu ei oleks ilmaški wõinud õndsaks saada, waid igaweste oleks pidanud hukka minema. Oh Issand! tule ka nüüd minu hoidjaks ja kaitsjaks, siis ei ole mul ühtegi tarwis karta, sest et sinu ees öö pimedus niisama walge on, kui paistaks tuhat päikest. Sina oh päewa ja öö Looja, kes sa südamed ja neerud läbi näed ja katjud, sinu eest ei järe miski asi warjule, olgu see kui salajas paikas tehtud. Ma tean seda selgeste, et ma surma ja igawest hukatust olen ärateeninud; aga ma tean ka seda, et sull mitte head meelt ei ole öela surmast, waid selle üle on sull hea meel, kui öel omad wiisid maha jätab ja omast kurjast elust ümber pöörab ja sinu juurest pattude andeks-

andmist ja armu otsib. Sina oled tõutanud meid armust oma lapsiks vastu võtta, oh võta siis ka mind omaks lapses ja taeva riigi pärijaks, et ma usujulguses võiksin öelda: „Kristus on mu poolt, kes võib veel mu vastu olla.“ Amen.

Viisil: Si tahta mina sinust.

Kui üksford elu päevad,
Siin maa peal lõpetavad.
Siis aita, et seal näevad,
Mu filmad rahu-maad!
Oh helde karjane!
Nüüd võta ja meid hoida
Sa meie toitja
Su püha sõnaga.

Neljapäeva hommikul.

Viisil: Mu elu Kristus ise.

Arfagem unest üles
Nüüd uue rammuga;
Hõiskagem Loojal' lauldes
Südamel tänuga.

Sa oled
Dn ..

..astamist külwad
..nüüd tõige ilma peal;

Mis elab ja mis liigub,
Kõik ärkab uuest teal.

Sull' tuhandetest keeltest
Nüüd kõlab tänu laul,
Ka ohwri hais neist lillist
Sull' tõuseb taewa pool'.

Ka meie, meie tah'me
Sind, Issand, tänada,
Ka sinu nime kiita
Siin ja seal lõpmata.

Püha-kirja tunnistus.

„Vaata, mina panen Sionisse ühe ärawalitetud wäga kalli nurgakivi, ja kes tema üsje ujub, see ei pea mitte häbisse jaama.“ 1. Peetr. 2, 6.

Palwe.

Püha kolmainus Jumal, sinu kätte annan ma oma ihu ja hinge, nüüd ja igaweste! — Mina kiidan ja tänan sind kõigest südamest, et sa mind sell' ööl kõige kahju ja kurja eest oled hoidnud ja kaitsnud, nii et ma jälle seda uut päewawalgust sinu suurest armust olen näha saanud. Mina ei jõua sind küllaste mitte kiita ega tänada, ega ole mulle siis see eest midagi tasuda. Wõta oh Issand! minu rusuks pekstud jüdanit omale templiks ja eluasemeks

ja pühitse mind mu waimus, et ma üheks uueks inimeseks saaksin, mis kõlbuline on kõige hea tööle. Sureta minu sees seda wana Adamat ja pese minu patud, mis weripunased on, puhtaks, et nad sinu werega lumivalgeks saaksivad. Oh aita ka, et ma täna ja igapäew walmis oleks, sest et meie mitte ei tea, millal sa tuled, kuidas, ehk kus sa mind ära kutsud, et ma wõiksin igawest taewa röömu pärida, seda anna meie kõigile armust, armas ja kallis taewane Issa!

Kiidetud olgu sa, minu truu Punastaja ja Arapeastja, kes sa oma kõlwatuma sulasele ehk ümardajale minewal ööl nii suurt head tegid ja tema wastu oma armu sidet sellega uueste kui pitseriga kinnitasid. Nüüd tõstan ma usujulgusega omad filmad üles nende mägede poole, kust mu abi ja õnnistus tuleb! jah, mu abi tuleb Issanda käest, kes taewast ja maad on loonud. Oh Issand Jumal! ära unusta mind mitte ära, ega ära jäta mind mitte maha, waid lasse oma pale walgust armuga minu peale paista. Walgusta minu patust südant oma püha Waimu armu tulega ja peasta mu filmad lahti, et ma wahet oskaksin teha hea ja kurja wahel, ning anna wiimselt

Kõik minu patud andeks oma libeda kannatamise ja surma pärast. Amen.

Wiisil: Müüd paistab meile kauniste.

Kui magus on sell hommikul
Mu armu saanud südamel
Su heal, oh minu Jeesus!
See kuulutab, et armastad
Mind ning mu tahti õhutada,
Et põleks mu sees kiitus!
Süüta
Räita,
Mull' su walguist, hinge selguist
Ka jeks päewaks,
Wõta südant ju altariks!

Meljapäewa õhtul.

Wiisil: Oh Jeesus Kristus tule ja.

Müüd lõpnud on mu päewa töö
Sest läheme kõik hingama,
Et kätte jõudnud pime öö
Kus rahu saab kõik ilmamaa.

Oh kallid Jeesus kustuta
Kõik meie patu võlad ka
Müüd oma püha werega!
Ja puhtaks peje armuga!

Püha-kirja tunnistus.

„Jehowa kuuleb, kui ma ta poole hüüan.
Wärisege, ärge tehke mitte pattu; rääkige omas
südames, omas woodis, ja seiske rahu! Sela.“

Law. 4, 4, 5.

Palwe.

Halastaja ja armuline Jumal ja Jsa!
 mina kiidan ja tänan sind südamest kõige
 selle suure armu eest, mis sa tänasel päeval
 uueste minu vastu oled üles näitnud. Sinu
 Jsalik hoolekandmine hoidis mind kõige kahju
 ja kurja eest, nii et saadanal ühtegi wõimust
 minu üle ei olnud. Sina oled mind ka
 kõige ihutarwitustega kojutanud, oh sööda
 ja jooda siis ka minu juremata hinge oma
 püha-kirja elusõnaga, nii et ma alati seda
 wõiks teha ja talitada, mis sinu püha nime
 auuks ja kiituseks tuleb. Kirjuta minu nime
 ka oma eluraamatusse ja palu oma Jsa, et
 ta minu üle mitte wihaseks ei saa, waid kõik
 sinu kibeda kannatamise ja surma pärast
 armust andeks annab, mistlaga ma sind iiales
 olen kurwastanud ja wihastanud. Sina kan-
 natasid minu eest oma Jsa püha wiha, et aga
 mina wõiks igaweste õndsaks saada. Täna õhtu
 hakkas sinu kibe kannatamise ja maailma ära-
 lunastamise aeg peale, kus sa seda kõik hak-
 kasid täide saatma, milleks sa maailma tulid.
 Ka higistasid sa minu ja kõige maailma pat-
 tude eest werepisaraid, nii raske, oh Lunas-

taja oli sinu kannatamise ette aimamine
meie patu võla pärast. Oh Jeesus! aita, et
sinu kibe kannatamine ka minule igaveseks
eluks oleks, kui mu wiimne elu õhtu kätte
jõuab! Seda aita, oh Jeesus! Amen.

Wiisil: Jeesusest ei jäta ma.

Jeesus! elu hallikas,
Jast meile taewast tulnud
Meie elu õnnistus,
Kes ka jälle taewa läinud.
Oh siis taewast walwa ka
Kui ma heidan hingama.

Reede hommikul.

Wiisil: Kui waatan tema risti peale.

Ma rõõmustan, et minu Looja,
Mu Lunastaja, Jumal on!
Mu ärasteaja, õnnetooja!
Mu taewa rõõm ja elu-kroon!
Sa oled minu pärast surunud
Ja sinu pärast elan ma;
Sa oled rasket walu tunnud,
Sest igawest' wõin rõõmusta!
Mis pidid sina kannatama,
Kui sinu filmi sülitati!
Mis walu pidid sina tundma,
Kui sind mu pärast pekseti!
Su pähe pandi okastrooni
Ja häbi-kuub ju öla peal! —
Ma aga alandan end maani
Ja palun anna armu weel!

Püha = kirja tunnistus.

„Ja alandas iseennast, ja wöttis julaje näu enejele, — ja sai sõnawõtlitaks surmani, pealegi risti = surmani.“

Wilipp. 2, 7. 8.

Palwe.

Mita meid, oh Issand Jesus, oma kibeda kannatamise ja surma pärast! Amen.

Oh ristilöödud Snnistegija! mina ruttan sellel kallil hommiku tunnil waimus Kolgata mäele, kus sa minu elu, hirmsat surma walu kannatasid. Ma astun sinu armsama jüngri Johannese ja Maria seltsis sinu risti alla, ja waatan sinu surmani kurwa näu peale, kes sa minu elu oled ja oma püha Isa wiha kandsid meie kõlwatuma patuste pärast. Armastusest minu ja kõige maailma wastu wõtsid sa seda hirmust kannatamist, häbi ja teutust oma peale. Sellest usun ma, et nüüd wana pörgu mau pea on rõhutud ja pörgu käest tema wõimus ärawõdetud. Nüüd oleme meie sinu püha Isaga lepitud, sest et sa minu needmist risti puu peal kandsid. Nüüd olen mina needmisest lahti, sest et Jumal sind minu eest äraneebis. Oh Issand! aita, et

ma sinu püha kannatamisest piisutki mõistaks ja suudaks arusaada, mille abil ja mind ärapeastjad ja lunastajid. Nüüd võin ma usujulgusega öelda: „Kes võib mind veel hukka mõista, sest et Jeesus minu patu võlad on äramaksnud; nüüd olen ma kurati, surma ja pörgu meelewalla alt lahti. — Tänapäeval on sinu surma ja minu elu päew, oh et ma selle tänase päewaga ka oma kurja liha tahtmesi võiks risti lüüja, ja üht koguni uut waimu=elu teed hakkaksin käima. Halasta, oh Jeesus! ise minu suremata hinge peale, sest et ja mind nii ütlemata wäga oled armastanud, et ja minu eest oma elu miksiki ei pannud, et aga mina võiksin ärapeastetud saada. Jah, ja oled mind kuni surmani armastanud, pealegi ristisurmani. Oh Jeesus! aita et ka mina surma tunnil võiksin sinuga öelda: „Sinu kätte annan ma oma waimu!“ Ära jäta mind mitte maha, sest sina oled minu Jumal ja Õnnistegija nii elus kui surmas. Sina võid mind hukkamõista ja õndsaks teha, sest et sinu käes kõik meelewald on taewas ja ma peal. Oh waata siis armuga minu peale ja õnnista minu wiimist tundi, et ma sinu kätte oma waimu

wõiksin anda ja sinu armu kätte wahel iga=
west und magama uinuda, kui laps oma
armja ema süles. Seda aita, oh Jeesus!
Amen.

Wiisil: Mu südamest ja meelest.

See päew, kell' õhtut põle,
Pea ruttab tulema;
Sest Sion walmis ole
Ta wastu minemas. —
Su pulma riide sees —
See olgu Talle weri,
Kes' ju eest ristis juri —
Seal seisad tema ees!

Reede õhtul.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha.

Oh Jeesus! wõta halastada
Su waeie nõdra lapse peal',
Mu wõlad wõta kustutada
Mis mina olen teinud teal.
Oh halasta ja kuule mind,
Kui nuttes siin ma palun sind.

Oh ära wõta ärabeita
Mind oma püha pale eest,
Mind lasse armust armu leida
Su püha wiie haawa seest,
Ei mujalt mina abi jaa
Mu patust elu paranda.

Oh paranda mu hinge haawad,
Mis jaadan lõõnud hirmjaste;

Et nemad jälle terweks saawad,
Seks wõta fina armjaste
Su were sees mind puhasta,
Et patust puhtaks jaaksin ma.

Püha = kirja tunnistus.

„Ja teil on seesama wõitlemine, misjulgust
teie minust olete näinud, ja nüüd minust kuulete.“

Wilipp. 1, 30.

Palwe.

Mina hüüan sind appi, oh Jumal! kuule
minu healt oma püha mägede pealt ja ära
jää mitte wait, waid wasta mulle, sest ellik
ma walwan ehk uinun, Issand on ikka minu
juures ja peab minu üle wahi korda, et saa-
dan mulle ühtegi kahju ega kurja ei wõi teha,
ihu ega hinge poolest, sest et fina tema kur-
jad nõud kõik tühjaks ja naeruks teed. Oh
Issand! kelle muu juure wõime meil weel
lippuda, kui sinu juure. Peida meid ka sessel
ööl oma püha haawadesse ja kata mind oma
armu tiiwadega, kui ma uinun. Oh Issand!
ära waata mitte minu tänase päewa pattude
peale, waid anna minu eksitused mulle kõik
oma tänase päewa kannatamise ja surma pärast

andeks. Aita, et ma ka oma elumurede risti
üle ei nurise ega kaeba, waid kõik rahulise
jüdamega kannataksin, mis sa mulle peale
paned, olgu risti ehk wiletsust, häda ja waewa,
sest et see kõik mulle kasuks tuleb, sest keda
sa, oh Issand! karistad, seda sa ka armas-
tad, sest ma tean, et sa kellegile rängemat
risti peale ei pane, kui ta kanda suudab. Oh
Sunnistegija! kata ise minu patu wõlga kinni
ja ära mäleta seda mitte enam, waid pese
mind oma werrega kõigest patust puhtaks ja
ehita mind ükskord oma pulma kuuega, kui
sa mind siit maailma häda orust ara kutsud,
kus meie kui teekäijad üürikeseks ajaks oleme
elama pandud. Seda aita, oh Jeesus! Amen.

Wiihil: Oh leinagem ja kaebagem.

Mu jüda teal, waim, mõte, meel,
Mõttele, kes ju eest walwab,
Ja ju päewad, tunnid loeb
Ja kõik üles arwab.

Kui tuleb surm, siis sinu arm
Mind kõigest waewast peastku,
Ja mind sinu Issa sõrm
Maa pealt taewa tõstku.

Laupäewa hommikul.

Wiisil: Armas Jeesus! atwita.

Armas hing! oh ärka sa
Üles oma patu unest!
Miks weel tahad magada?
Armu-aeg lä'eb mööda noppest!
Hing, oh ärka, ärka üles,
Sest ja magad surma süles.

Jeesus on see armu päe,
Mis jull' paistab wäga kenast;
Sinu õnn on tema käe,
Sest ta pakub julle ennast.
Tõuse üles, ruttust mine,
Pea jõuab öö mis pime!

Siis su silmad ärkawad,
Kui su hing ju põrgu waewas,
Kibedaste nutawad,
Kui on teised rõõmsad taewas.
Siis sa hüüad: „hilja! hilja!“
Ja jäed taewa rõõmuist ilma.

Kes siis weel wõib parata,
Kui ju oled põrgu walus?!
Jeesus tahab aidata
Sind, kui alles oled elus.
Müüd ta hüüab: „tule, tule!“
Anna südant templiks mulle!

Püha-firja tunnistus.

„Mina olen see peale julge et see, kes teie
fees on alganud head tööd, jeda ta lõpetab Jeesuse
Kristuse päewani.“
Wilipp. 1, 6.

Palwe.

Oh Issand! kuule kui ma sind palun, kiidan ja tänan, Oh waata armuga minu peale ja anna minu patud mulle armust andeks, mis ma sellel nädalal sinu wastu, kas meelega ehk kogemata olen teinud ja sind seega kurwastanud. Sina lastsid mind jälle armust seda nädala wiimist hommikut näha, kus ma sind jälle uueste wõin kiita ja tänada. Oh ole ka sell tänasel päewal minu hoidja ja kaitsja, siis ei libise mu jalg õige tee raja pealt. Oh Issand! mina ei ole midagi, kõige nende heategemiste wastu, mis sa mulle head oled teinud, waid seda kõik teed sa omast Salikust armust ja heldusest, et sa mind selle nädala wiimist hommikut lastsid näha. Anna mulle kõik mu patud andeks ja wõta mind ja mu omaksid, sugulasi ja sõbru, kõik oma armu kaitsmise alla! Puhasta minu patust südant kõigest maailma kurjusest ja saadana wõrkudest, kellega ta mu hinge sinu armastusest tahab wõrgutada. Soia mind ka edespidi kõige kahju ja kurja eest ja õnnista minu tööd ja talitamesti. Speta mind ise õiget teed käima, nii et ma üksnes seda teek-

sin, mis sinu meelepärast on. Aita, oh Jeesus!
et ma maailma kõige tema himudega, ikka
enam ja enam põlgama hakkaksin ja seda
kõik pühkimeks ja haganaiks pean, mis maa=
ilmas on. Salasta oh Jumal kõige inimeste
peale, keda wiletsus, häda ja waesus rõhub.
Täida kõiki oma armu andidega, et nad sinu
armu wõiks kiita ja tänada, ja kui meie
wiimne elu hommiku kätte jõuab, siis wii
meie suremata hing Abraami sülesse. Amen.

Wiisil: Armas Jeesus! awita.

Jeesus on mu õnnistus,
Ta mull' annab kõik, mis waja;
Ta on minu rõõmustus
T'aga wõin kõik ärawõita:
Ei wõi ilm ei kurat teha
Mulle mingisugust wiga.

Ilma lapsed püüawad
Kurja waimu tahtmist täita,
Ja weel kärmest ruttawad
Laia tee peal põrgu tõtta.
Oh kes wõtab nende meele
Pöörata weel õige teele.

Ei nad pane tähele
Seda õnnetumat lugu,
Ega märka sugugi
Et nii hirmus nende elu.
Oh nad on nii õnnetumad
Sest et kurja armastawad!

Usklik hing, oh palu sa
Dma armast heldet Jeesust,

Et ta võtaks armuga
Nende hinged peasta patust,
Et nad jätaks seda maha,
Mis neid saadan käsib teha.

Aga, oh mu Jeesuke,
Sina oled minu valgus
Ja mu elu päevake,
Kust mull' paistab taeva selgus
Sina võid kõik valgustada,
Ja ka jurnuil' elu jaata.

Laupäeva õhtul.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Sa Jeesand oled aitnud
Mind elus, igapäew.
Sa oled ka mind saatnud
Siit saadik heldeste.

Su käed, need mind on taitsnud
Oh kallis Jeesuke,
Su heldust olen maitanud
Ka täna päewalgi.

See nädal lõpeb jälle,
Ja uus pea hakkab teal,
Oh Jeesand tee, et mina
Su auuks nüüd elaks ka.

Kõik sinu hooleks annan,
Mis sina teed, on hea.
Ka risti rõõmjust' kannan,
Kui peale paned ja.

Mull õnnist otja anna,
Kui wiimne nädal see,
Mind isamaale kannan
Kui otjas on mu tee.

Püha-firja tunnistus.

„Meie elu on taewas, kust meie ka ootame
Ünnistegijat, Issandat Jesust Kristust.“

Wilipp. 3, 20.

Palwe.

Oh Issand! jälle on üks päew ja nädal
mööda jõudnud ja ma ühe suure samm
omas elus edasi haua poole astunud. Oh
kui pea ei saa ka minu wiimne nädala õhtu
kätte jõudma, sest et meie päewad kui wari
mööda lähewad ja neid ei ole enam teps
olemas. Oh Issand! aita meid, et meie
seda nädalad mitte asjata ei oleks mööda
saatnud, nii et ma julgeste wõiksin öelda,
kui sa ehk sell öö tunnil minu järele tuleksid:
„Unasta mind, oh Jumal, kõigest minu kit-
sifusest!“ — Kui meie aga tema pühast sõnast
ei hooli, kuidas wõikime meie siis ära pea-
seda ja õndsaks saada. Sellepärast weel
täna pöörge omast patust ja ärge tehke eneste
südamid mitte kõwaks, kelle kohta Jumal on
öelnud: „Kemad ei pea mitte mu hingamise
sisse jaama.“ Sellepärast katsuge oma süda-
med läbi, et teie mitte Jumala wastu nuri-

sedes pattu ei tee, kui Israeli laste hulgast paljugi seda kõrbes tegiwad, mille läbi nemad Jumala wiha ja nuhtlust oma peale kogusiwad ja hukka läksiwad. Ka meie läheme nüüd hingama, et meie wäsinud ihu puhata saab selle päewa ja nädala töö waewast, mida Issand ise meile on seadnud oma kuue päewa loomise tööga, aga seitsmendamal päewal puhkas ta oma loomise töö mälestuseks ja pühitses seda üheks hingamise päewaks, kui ettetähendamiseks, selle suure hingamise päewa peale, mis wiimsel päewal algab ja ilmaski ei lõpe, waid igaweste saab kestma. Sellepärast ütleb Issand nende kohta, kes temast ei hooli: „Nemad ei pea mitte mu hingamise sisse saama.“ Sellepärast pöörge ümber ja taage üheks koguni uueks inimeseks Issanda sees, kelle kohta ta ise ütleb: „Seepärast on Jumala rahwal weel üks hingamise aeg ees.“ — Sest kes tema hingamise sisse on saanud, see hingab ka ise omast tegudest, otse kui Jumal omast tegudest. Seepärast jõudkem seesama hingamise sisse saada, et ükski sõna kuulmata ei oleks, sest Jumal näeb kõik, ja teab kõik ja kõik on tema ees awalik. Oh läbi siis usu julgusega tema juure, et meie

wõikfime tema suure armu ja põhjatuma halas-
tuse läbi armu leida, weel täna, sest homme
wõib see juba hilja olla. Oh Issand! aita
meid, et meie find kardaksime ja armastak-
sime ja ükskord igaweste õndsaks saaksime.
Amen.

Wiisil: Kes Jumalat nii lasseb teha.
Üks nädal on nüüd jälle möödas,
Ma weelgi alles eluteel,
Sa Issand üksnes jeda tead,
Kui palju teed weel käimata,
Ehk paistab pea hana pealt
Mu rist ju teiste wahelt sealt!
Sa Issand, üksnes tunned südant,
Ra minu mõtted kaugelt näed,
Kõik minu elutee jull teada.
Kui ja mind siit nüüd koristad,
Kas jinu õndsja taewa jaan,
Wõi igaweste hukka lä'en?

Omalt wiisil.

Hoiameid ja õnnista
Oma kalli armuga,
Sinu pale õnnistus
Olgu meie walgustus.
Anna oma rahu ka
Igapäew ja lõpmata;
Siis wiib püha Waim meid tõest
Jesu hõlma igawest.
Amen, Amen, Amen,
Jesu nime kiitkem,
Meie Issand oled ja,
Ejimine, wiimne ka.

II. Suurte pühade ajal.

Kristuse tulemise ajal.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Auu kuningas, mu Jeesus!
Kuis wastu tõttan sull' ?
Sa tead kui suur mu nõdrus,
Mind patt see waewab küll.

See kurwastab mind wäga
Ja araks teeb mu meelt,
Et tihti peale, ära
Ma lahkund õigelt teelt.

Ja siiski, kui ma mõtlen
Su juure armu peal',
Siis tuleb julgus jälle
Mu südamesse teal.

Ma ikka jälle hüüan:
Oh Jeesus! tule mull'
Ja anna, mis ma nõuan
Sull on ju armu küll.

See on see taewa wara,
Mis mina igatsen,
Maailmal põle seda,
Mull' iial anda siin.

Ma palun weel, oh Jeesus,
Sind kõigest südamest:
Kui olen patu wõrkus,
Mind peasta lahti jesi.

Nüüd on weel armu päewad,
Kus armu leiab ma;
Kui need ju mööda lähwad,
Siis arm on otjas ka.

Oh tule nüüd, mu Jeesus,
Sell armu ajal mull,
Et ma võiks surra uskus
Ja hinge anda sull'. —

Püha-kirja tunnistus.

„Atelge Sioni tütrele: Waata, sinu Kuningas
tuleb sulle, tajane, ja istub emacesli seljas, ja
jälgi seljas, mis on koormakandja emacesli poeg.
Aga juurem hull lantafid omad riided tee peale,
aga teised rainfid oksti puist ja heitfid tee peale.
Aga rahwas, mis eel ja taga läis, kirjendas ja
ütles: Hojanna Laweti Pojale! Kiidetud olgu, kes
tuleb Issanda nimel, Hojanna kõrges!“

Matt. 21, 5. 8. 9.

Palwe.

Issand, Jeesus! sina tulid maailma, et
meie sinu läbi ja sinu sees pidime õndsaks
saama ja äralumastamist leidma. Sina tulid
meid patu, surma ja kurati käest ärapeastma,
sest sinu hale süda ei kannatanud seda näha,
et meie igaweste pidime hukkaminema, waid
et meie pidime igawest taewa õnnistust
pärima. Sina tulid omaksede juure, aga
omaksed ei wõtnud sind wastu, waid teuta-

siwad, pilkasiwad ja löiwad weel koguni wiimaks ristigi. Meie olime enne peafemata kadunud, aga nüüd on meil sinu läbi elu. Sina oh ohwri Tall, lepitasid kõik minu pattu oma kibeda kannatamise ja surmaga, sellepärast võime meie nüüd ka Jumala lapsed ja taewariigi pärijad olla.

Oh seda põhjatumat armu ja halastust! mis sa, oh Jeesus, meie wastu üles näitad. Sina, kui tõsine Jumal, saad meie sarnatseks, elad meiega ühes ja oled seega ka tõsine Jumal-inimene ühes. Oh Issand! aita, et ma sind uskus võiksin wastu võtta ja sulle oma südant eluasemeks walmistada, sest et sa, oh hinge peigmees, mind omaks südame armukeseks tuled kosima. Jah Issand! mina tahan sind oma jõudu mööda wastu võtta, anna mulle aga ise selleks kindlat usu jõudu, et ma sinu truu jünger ja järelkäija võiksin olla, sest et ma sind armastan ja auustan.

Sina oh Jeesus! kes sa see kõigeülem kuningas oled taewas ja maa peal, jina ei tulnud mitte juure ilmliku wäe ja auuga, waid kui kõige alwem sulane, sellepärast ei hoolinud ega hooli praegugi keegi maailma

laps sinust kui ühest maa ja taewa kuningast. See on kõik nende liha filme eest warjule pandud; üksnes sinu armastajad ja sinu järelkäijad tunnewad ja teawad sinu ütlemata suurt auu ja wäge. Oh walitse siis sa rabu kuningas ka nüüd minu südamel ja aja sealt pimeduse würsti wäge ja wõimust eemale, kus t'al enam maad ei tohi olla. Sojenda, oh õiguse päike ise meie jääkülmi südameid, et nad armu tules wõiks palawaks minna, et ma sinu suurest armastusest wõiksin osa saada. Oh Saalemi kuningas ja igawene Ülempreester ning Rahuwürst! paista ka minu südamesse oma püha Waimu armu tule leegiga, nii et ma üksnes sulle elaksin ja sulle suren. Oh anna ka mulle siis oma õiguse kuube, et ma Talle pulma õhtusöömaajast kõlbaksin osa wõtta. Seda tee, oh Jeesand! Amen.

Wiisil: Ma tahan jätta maha.

Nüüd wõin ma õndsaks saada
Kui õiges uskus ma
Su poole wõtan pöörda
Ja sulle elada.
Sest sina oled ise
See õige armu-kaew
Kust keeb see elu weji,
Et lõpeb kõik mu waew.

Nuu jellepäraſt ſulle
Mu Önniſtegiſja,
Et tulid peaiſjaks mulle
Sealt taewaſt armuga!
Nüüd tahan armasta
Sind kõigeſt jüdamest,
Ja ſinu omaks jäeda
Siin ning ſeal igaweſt!

Ömal wiifil.

Sion, Sion rõõmuſta!
Hõiska linn Jeruſalem,
Waat', ſu peigmees tuleb ſull',
Laula rõõmjaſt kiitufi t'al'.

Waat', ta tuleb ſinule
Mlandlik ja taſane,
Sõidab ema-eesliga;
Wõta teda waſtu ka.

Laula Hoſianna t'al'!
Öma kalli kuningal',
Reſ nüüd armu-riiki ſeab,
Öma lapſi õndſaks teeb.

Jõulu ajal.

Wiifil: Nüüd riſtirahwas laulage.

Öh armjad wennad! tulge nüüd
Petlemma lauta koku,
Teil' Jeſus pakub taewa hiiüd,
Seepäraſt tulge ruttu!
Öh jätke maha patu teed,
Ja andke Jeſul' jiidamed,
Ta tahab teid weel peaſta.

Sest ülem asi olgu see,
Et võtad Jesust nõuda,
Ta on ju tulnud ilmale,
Meid patust lunastama.
Ta magas alwas lautas seal,
Ja waese neitsi kätte peal; —
Kas teie sest ei hooli?!

Rui teie nüüd weel tulete,
Siin tema sõime ette
End waimus maha heidate,
End annate ta kätte,
Küll siis kord saate rõõmuga
Seal taewa ingli hulgaga
Nutt Jõulu rõõmu maitse'da.

Büha=firja tunnistus

„Ja jina, Betlem Juda maal, jina ep ole
milgi kombel wähem Juda würstide seas, sest
jinnust peab wälja tulema see Walitseja, kes jinnu
Israeli rahwast peab kui karjane hoidma.

Mat. 2, 6.

Jõulu kõne ja palwe.

Täna oh Jesus! sündisid sa Betlemina
weiste lautas puhtast neitsist Mariast ilmale
ja hakkasid oma äralunastamise tööd siin maa
peal täide saatma, mida Jumal juba Para=
disi aedas esimeste inimestele oli ettekuulu=
tanud, et naese seemnest see pidi sündima,

kes wana pörgu mau pead pidi rõhuma. Nüüd on see kõik täide läinud, mida pühad prohwetid ammu wanal ajal sinu waimust aetud, oliwad ettekuulutanud ja mida nad selle kõige suurema igatsusega oliwad ootnud. Nüüd on ta sell tänasel päewal Betlemma weiste lautas sündinud ja hingab weiste sõimes. Püha wägew Issand, kes taewast ja maad on loonud, saab sellega kõige halwemaks inimeste laste seas. Kõigil on oma tuba ja eluase, aga maailma Üralunastajal ei ole muud kohta, kui looma laut ja weiste sõim. Jah, tema oli kõige alwem inimeste laste seas, et meie aga see läbi wõiks ühendatud saada. Tema sündimine sündis aga siiski suures auus, mis ühegi inimese lapsel ei olnud enam ei saa sündima, sest kui karjatsed Betlemma wäljal, ööse ditses oma karja hoidsiwad, waata, siis seisid korraga püha taewa ingel nende juures, kus juures üks niisugune suur taewa hiilgus nende peale langes, et nemad ülewäga kartsiwad. Ilmaski ei ole inglid ennast inimestele muul ajal näitnud, kui suured Jumalikud imed sündisid. Täna aga pidiwad waesed karjatsed selle kõigesuurema auu osajeks jaama, mille osaks keegi surelik enne

ega pärast ei ole saanud et ta püha inglite laulu oleks kuulnud. — Engel aga ütles ehmatanud karjastele: „Arge kartke, sest waata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale peab saama, sest teile on täna Daweti linnas sündinud see Snnistegija, kes on Kristus see Issand. Ja see olgu teile täheks. Teie leiate selle lapse mähitud ja sõimes magamast. Ja häkitselt oli see inglige taewa sõjawäe hulk, need kiitsid Sumalat ja ütlesid: „Auu olgu Sumalale kõrges, ja maa peal rahu, ja inimestest hea meel.“ Amen.

Sumala poeg alandas ennast põrmuni, selleks walitses ta omale efiteks neitsi süle ja siis weiste sõime. Tema sündimise juures ei olnud muud, kui suur waesus ja puudus, kuna ka temal eluski paremat ei olnud, sest lindudel on taewa all omad pesad ja rebastel augud, aga inimese pojalt ei ole, kuhu ta oma pead võiks panna. Meie teame, et see kõik meie pärast sündis, nii kui meie seda ingli kuulutusest juba kuulsime. Oh seda Sumaliku suurt armu ja halastust, mida ta meie waeste patuste wastu on üles näitnud,

et ta oma Poja meie äralunastamiseks maailma lastis sündida, et ta kõik meie nõdrust, puudust ja ka pattu oma peale võtaks ja selle ohvriks saaks. See, kes auu Issand ja kõrgest kiidetud taewa ja maa Issand on ja kes kõik üleval peab ja kelle pärast kõik auu ja rikkus on, see saab nüüd ise nii wae- seks ja auutumaks! lautas peab ta sündima, sõimes magama, ja kõige sellega rahul olema mis aga kõige waeisema ja alwema inimestele kui nälja kustutuseks kätte antakse! seda kõik tegid ja meie pärast ja meie heaks, et meie aga võiks igaweste elada. Oh Issand! aita meid, et meie sinu sündimise aega kasu- likult tarwitaksime ja nende waga karjastega waimus Betlemma lauta ruttaksime ja sind waimus ja tões kumardaksime. Oh saatke sellepärast oma südamest kõik ära, mis Issanda meelepärast ei ole ja mis teda keelab meie südamesse aset võtmast. Oh pühitsege omad südamed Issandale sõimeks ja eluase- meks ja ära anna enese südamele enne rahu, kui ja seda südamest tead ja tunned, et ja teda võid vastu võtta, ja tema sinus ja fina temas elada, sest et meie tema sündimise läbi ühe liha ja were osalised olema, siis

wõime meie üksford kõige püha inglitega temale üht Hosianna teise järele laulda.

Kallis Õnnistegija, Jeesus Kristus, kes sa oma taewase Isa igawene poeg oled! waata meie peale armuga, oma inimeseks sündimise kannatamise ja surma pärast. Meie palume sind, õnnista meid ja seda tundi, millal meie sinu lõpmata armastuse sisse jõuame. Sa said waeseks, et meie see läbi wõiks rikkaks saada; sa kandsid hirmust risti surma, et aga meie igawest elu saaksime. Oh truu ja armas Õnnistegija! ütle selle peale ise oma jah ja Amen."

Wiihil: Nüüd olen mina põhja leidnud.

Immanuel on nüüd maailmas,
Kes patu kõied katkestab,
Seft, minu süda, ole rõõmus,
Et kurat tema wangiks saab.
Mul pole karta midagid,
Ei pattu, surma, kuratid.

Nüüd kõik maailma on lahti wandeft,
Et Jeesus ilma sündinud,
Nüüd Jumal tõeks teinud armust
Mis Paradiisis tõutud,
Et naese seemnest tuleb see,
Kes mau pead peab rõhuma.

Nüüd taewa wägi laulab rõõmjast:
„Auu olgu kõrges Jumalal’!
Ja maa peal rahu — inimestest

Ra olgu jälle hea meel!"
Nüüd maa ja taewas ühendud,
Sest et nüüd Jeesus sündinud.

Omäl wiisil.

Oh ja õnnistud,
Oh ja rõõmustud,
Püha kallis Jõulu aeg!
Ihm oli huffas,
Kristus sai sündin'd:
Ristirahwas rõõmusta!

Oh ja õnnistud
Oh ja rõõmustud
Püha ingli laulu heal!
Betlemma mäe peal
Kuuldakje see heal:
Ristirahwas rõõmusta!

Oh ja õnnistud,
Oh ja rõõmustud
Patustele õnne aeg!
Jumal on lihas —
Kustutab wiha:
Ristirahwas rõõmusta!

Wana aasta wiimjel õhtul.

Wiisil: Ginge peiufe.

Aasta lõpetud,
Päewad kadunud!
Mitu head asja nähtud,
Palju pattu ära tehtud,
Oh mu eluaeg,
Armas armuaeg!

Mis ma efsinud,
Wõta unusta!
Mis ma jätfin tegemata,
Wõta weelgi kannatada
Helde armuga,
Issand Jesuke!

Pea jõuab ka,
Minu wiimne tee
Kus mu elu wiimne õhtu
Ja mind kutsud wiimse kohtu,
Minu Peastija,
Armas Jesuke!

Püha = kirja tunnistus.

„Jehowa, anna mulle teada mu elu otja ja mu päewade mõetu, misjugune see on, et ma tunnen kui saut ma olen. Waata, ja oled mu elu päewad pannud kämbla laiusjeks, mu eluford on kui ei ühtegi sinu ees; iga inimene on küll koguni tühine, see on terve tõsi.“ Sela.

Law. 39, 5. 6.

Palwe.

Halastaja Jumal ja Issa! miska wõin ma sinu wastu seda armastust kõik tajuda, mis ja sellel mööda läinud aastal minu wastu oled ülesnäitanud. Sina hoidsid ja kaitse-
sid mind, et mulle miski suurt kahju ega õnnetust ei olnud. Oh Jumal! kui ütlemata

suur on sinu heldus, mida meie sinu armu tiivade all oleme maitsta saanud. Sa oled meile sellel mööda läinud aastal ja ka kogu eluajal ütlemata palju head teinud. Mina ei jõua sind sinu heategemiste eest mitte küllalte kiita ega tänada. Oh kui tihti kosutasid sa minu hinge oma elu sõnaga; ja oh kui väga ei kosutanud see mitte minu hinge, kui sa mulle oma ihu ja werd süües ja juures ütlesid: „Sinu patud on sulle andeks antud!“

Sina õnnistasid minu kätte tööd, et see kõik korda läks. Sinu õnnistus oli kõigis asjus minu juures sellel mööda läinud aastal. Sina käänasid kõik õnnetused minu ja mu omaksetest eemale, mis mind ähwardasivad. Sinu armust, oh Jumal! näen ma ka seda wiimist aasta lõpu õhtut ja kiidan ja tänan sind kõige selle eest, mis sa mu vastu sellel aastal oled üles näitnud. Oh lasse ka minu wana patust elu selle wana aastaga lõppeda, ja aita, et ma uuel aastal ka uueks inimeseks saaksin ja üksnes seda teeksin, mis sinu meele pärast on. Ole ka sell öö tunnil meie hoidja ja kaitsja, siis ei ole meil miski kurja karta; oh mõtle halastusega meie peale, siis võime meie rahuga sedasinaft wana aastat lõpe-

tada ja uut hakata. Oh Jumal! kui see aasta ka see wiimne elu aasta minu elus peaks olema, siis aita armust, et ma taewa riiki wõiks saada, kus ma igawest uut aastat wõin pühitseda. Seda aita, oh Jumal. Amen.

Wiisil: Armas Jeesus! awita.

Armas Jõsand, Jeesus! ja
Wõta armu anda meile,
Meie peale halasta
Selle aasta lõpul jälle.
Ja kui uue aasta jõe
Astume siis aita ise.

Meie wäga palume:
Wõta ja meid juhata,
Et kui wennad elame,
Wõtame end walmistada,
Et kui ilmaft ära läh'me,
Taewas üksteist jälle näeme.

Seal siis juure rõdmuga
Jsa armu maitsta saame,
Kui siin ühe meelega
Ühte teist ka armastame,
Ei see rõdm seal lõpe ära —
Ei seal kuulda ilma kära.

Uuel aastal.

Wiisil: Oh Jsa taewa riigi sees.

Oh Jeesus Ünnistegija!
Su werega meid lewita;
Sa oled jurnud meie eest,

Seft armu jaame sinu käest.
Sa andeksandmist tõutad
Neil', kes nüüd patust pöörawad.

Seks anna meile armu nüüd,
Et kahetseme oma süüd,
Dh wõta, Issand, aidata
Meid oma püha Waimuga,
Meid tõmba ju pool' wägewast,
Ja keela pattu tegemast.

Seft jäegu, wennad, maha siis
Meist täna kõik see wana wiis:
Nüüd saagu uueks meie meel,
Et Jumal pakub armu weel,
Kes jäeb siin patust pöormata
See läheb huffa armuta!

Sind palume ka ärdaste:
Dh õnnista kõik meie töö;
Et wilja kannaks meie maa,
Seks anna sooja, wihma ka.
Dh keela waesust, nälja healt,
Ja rõõmusta ju rahwa meelt.

Püha-firja tunnistus.

„Sina, Jehowa, ära wõta oma halastust mu
eest kinni pidada; ju heldus ja ju tõde hoidku
mind alati.“

Law. 40, 12.

Palwe.

Dh Issand! jälle on üks aasta sinu armus
mööda jõudnud ja meie oleme terwisega seda
esimest uue aasta hommikut näha saanud. Dh

kui ruttu läheb seda wiisi kõik meie lühikene eluaeg mööda, sest meie päewad siin maa peal on kui wari, ja ei ole mitte jäedawad. Päew, mis mööda läinud, ei tule enam tagasi, waid meie oleme sellega ühe suure sammuga oma eluõhtule lähenenud. Sulk päiwi on selle möödaläinud aastaga jälle meie elust mööda läinud ja igawese aja merde woolanud, sellepärast peame meie oma armu aega kalliks pidama, et meie oma elupäiwi ilmaasjata ega furjaste ei tarwita, sest õhtu tuleb ilma kutsumata, aasta lõpeb ilma ootamata, sellepärast pidage aega kalliks, sest aeg on väga kallis, keda rahaga ei saa osta! tehke tööd, kui weel päewa aeg on, öö tuleb, mill' ükski ei wõi tööd teha. Meie päewad on tõeste kui wari ja nõnda ta ongi, nii kaua, kui meie ilmas elame ja liigume. Meie elupäewad lähewad arusamata kiirusega mööda, ja enne, kui meie aega weel ümber waadata saamegi — on nad juba kadunud. Kui meie uut aastat algame, siis näitab see meie meelest ei tea kui pikk olema, aga enne kui meie aru saamegi on ta juba otjas. Ja mis üks aasta on, sedasama on ka kümme, kakskümmend ja niiviisi kogu meie eluaeg. Waata tagasi, oh inimene, olgu kui wana sa

oled, eks pea ja õhates Kogujaga (1, 2.) ütlemas, et kõik on kadunud, et kõik on tühi asi. Ütle õh täicealine, kus on sinu lapsesõlme aastad? eks nad ole kui wari mööda läinud! ja mis on sul sellest järele jäenud? Eks ole suurem jägu sellest kõik tühjalt mööda läinud! — Ja sina, kes ja oma elutee otsa ligi jõuad, kes ja walget wõidu krooni oma pea peal kannad, kust igauks wõib näha, et oma tööd warsti saad lõpetama ja hingusele minema, kus on kõik sinu möödaläinud elu? kui ja sedawiisi oma elu ea wiimase astme peal seisad, siis waatad ja weel kui läbi udu oma mööda läinud elu peale tagasi ja ja saad õhates ütlemas, kõik on kadunud ja mina sellega ühes. Teed ja aga Jumala tahtmist ja elad tema püha sõna järele, siis ei ole sinu mööda läinud aeg mitte kadunud, waid ja leiad igaweste sellest igawese elu wilja, sest maailm läheb hukka kõige oma himudega, kõige oma ilu ja auuga — aga kes Jumala tahtmist teeb, see jääb igaweste, — nõnda hüüab weel lõpeks tänane päew suure healega; sellepärast ära tueta ennast mitte kadumate asjade peale, waid nõua seda, mis kadumata on ja mis igaweste jääb! Kui kõik, mis ju film näeb, kadunud on, kus

lõik, kell' elu ja õhk on, nii kui sinu ihu sureb ja jälle põrmuks saab, — siis on ometi sinu hing suremata ja kadumata ning jäeb igaweseks. Ja kes Jumala tahtmist teeb, see jäeb igaweste. Tee siis Jumala tahtmist, tee seda rõõmu ja heameelega! Kes seda teeb, see jäeb igaweste elama, see lõikab kaunist wilja omast tööst. Olgu siis see teie ülem hool ja püüdmine ka sell, uuel aastal, mis Jumala armu läbi kätte on tulnud. Aga Jumal ise aitku meid meie nõdruses! Ja andku meile hea töö tahtmist ja ka selle täitmist, et ka see aasta meid elu poole wiiks! Amen.

Wiisil: Meil oma sõna kinnita.

Mu armas, kallis Jesute,
Siin palub sind su lapsuke
Sell' uuel aastal wõta ja
Mind hoida rohke armuga.

Oh armas Jeesus, sinuta
Ma olen waene, eluta,
Oh tule ise minule
Sell aastal abiks heldeste.

Oh Jeesus, ma ei lase sind,
Enne kui õnnistad ja mind!
Oh õnnista, oh õnnista
Mind — õnnista — ja armuga!

Kolme kuninga päewal.

Wiisil: Ma tulen taewast ülewelt.

Dh ole terve tulemast,
Sa maa ja taewa kuningas,
Mind patu hädast aitamast
Et ma wõiks saada lunastud

Su tähte oleme me' näind
Ja tähe peal sind ots'ma tulnd
Sull' tah'me truudust wanduda
Ja teeni' ilma lõpmata.

Ei, ei, Jerusalemmast ta
Dn ilmaaegu otsida,
Eks näe, et täht meid edasi
Siit wäikse Betlehemma wii.

Waat eks ju seijsa imetäht,
Mis Kristusega meie eht,
See meile seda awaldab:
Kust ots'ja Jesust kätte saab.

Eks Jesus ole meie ees,
Täis armastust t'al süda sees,
Sest heidkem maha põlwili
Ja andkem t'ale ohwrii.

Püha-kirja tunnistus.

„Aga kui Jesus oli jündinud Betlemmas
Judamaal kuninga Herodese ajal, waata siis
tulid targad hommiku poolt Jerusalemma ja üt-
lesid: Kus on see jündinud Juda rahwa kuni-
gas? jest meie oleme tema tähte näinud hom-
miku maal, ja oleme tulnud teda kummardama.

Matt. 2, 1. 2.

Palwe.

Oh Jeesus! meie ja kõige paganate wal-
 gus, walgusta ka meie patuseid südameid, et
 meie sinule oma südameid mõiks kingituseks
 wiia, sest et meil kulda, wiirukit ja mirrit
 ei ole, mida sa ka meie waeste käest ei nõuagi.
 Sa saad ehk küsima, kust ma Jeesust saan
 leidma, sest tarkadel oli see kerge asi, sest et
 nad sinu sündimise tähe järele sind mõiswad
 üles leida ja kummardama minna? Oh hing!
 eks sul ole weel palju selgem täht filmade
 ees, kus järel sa Jeesust wõid otsida ja üles
 leida; eks see ole sul püha kiri, mis sind
 waimus Jeesuse sõime juure juhatab, kus sa
 teda wõid kummardada. Teie mõite Jeesu-
 sele küll ka andeid wiia, kui Jumal seda teile
 on jätkanud, sest kui teie Jeesust oma Õnnis-
 tegijat kardate ja armastate, siis armastate
 teie ka oma ligemist ja kui teie ligemisel teie
 abi tarwis on ja teie teda tema ihu häda sees
 aidate, siis olete teie seda Jeesusele annud,
 sellepärast ärge wäsiqe ilmaški head tegemast,
 waid pidage alati seda püha kirja sõna mee-
 les: „Mis teie iialgi head olete teinud ühele
 minu wähemate wendadele, seda olete teie

mulle teinud.“ Ja head teha ja andid jägada,
ärge unustage mitte, sest see on Issanda
meelepärast.“ — Seda tehke oh armiad õed
ja vennad! Amen.

Wiisil: Müüd paistab meile kauniste.

Sa koidutäht, ja Isa poeg
Mu kuningas ja hinge Peig,
Kui suur on sinu heldus!
Müüd rõõmsaks saab su rahwa meel,
Et paganaile paistab teal
Su kallis armu walguš.
Tõest! tõest!
Õndsaks jaawad
Kõik need hinged, kes sind nõudwad,
Ja su poole truuišt hoidwad.

Kui surma warjus rändasin,
Ja pimeduses ekšisin,
Kurb oli minu elu,
Siis paistsid ja mu hingesse,
Tõid oma rahu minule
Ja lõpetasid walu.
Armu, rahu,
Walgušt, selgušt,
Sain ju kääst, sest et mina
Sinu omaks pean jäena.

Palwe päewal.

Wiisil: Kes Jumalat nii laheb teha.

Oh Jeesus! wõta halastada
Su waeše nõdra lapse peal,
Mu wõlad wõta kustutada

Mis mina olen teinud teal.
Oh halasta ja kuule mind,
Kui nutuga ma palun sind.

Oh ära võta äraheita
Mind oma püha pale cest,
Mind laje armust armu leida
Su püha wiie haawa sees,
Ei majalt mina abi saa
Mu patust elu paranda.

Oh paranda mu hinge haavad,
Mis jaadan löönud hirmjaste;
Et nemad jälle terveks jaavad,
Seks võta sina armjaste
Su were sees mind puhasta,
Et patust puhtaks saaksin ma.

Püha-firja tunnistus.

„Jehowa on mu karjane, ja mu tugew linn,
ja mu ärapeastja; mu Jumal on mu kalju, kelle
juure ma kipun, minu kilp ja mu abijaru, mu
kõrge warjupaik. Ma hüüan Jehowat appi, kes
kiituse wäärt, siis peastetaks mind mu waenlaste
käest ära.“

Law. 18, 3. 4.

Palwe.

Jah, kiidetud olgu Abrahami, Isaaki ja
Jakobi Jumal, kes oma tõutust mitte ei ole
unustanud, mis ta neile wandega kinnitas,
kui nad oma häda sees kisedasid ja sind appi

hüüdsiwad. Püha laulja ning sinu armas mees, waga kuningas Dawet ütles kindla usuga: „Jehowa on mu kalju ja mu tugew linn, ja mu ärapeastja. Ma hüüan Jehowat appi, kes kiituse wäärt, siis peastetakse mind mu waenlaste käest ära.“ — Jah, Issand! mina hüüan sind oma hinge hädas appi, oh peasta ka minu hinge mu hinge waenlaste käest, et t'al ühtegi osa minu üle ei ole. Sina palud ju taewas alati meie eest, oh tee, et see mitte ilmaasjata ei oleks minu kohta, waid et ma oma meelt parandaksin ja oma maa pealisk elu walwamiises ja paludes mööda saadaksin. Sellepärast walwage ja paluge, et teie maailmas, oma kurja liha ja saadana kuusatuse wörgudesse ei lange ja niiwiiši igaweste hukka ei lähe. Walwada ja paluda on meie kurja lihaliku meelel wäga raske. Tegigi Jesuse jüngrid jäiwad magama, kui ta neid oma äraandmise õhtul Ketsemane aedas käskis walwada ja paluda. Sellepärast on meie kohus Jesust paluda, et ta meile selles jõudu annaks, sest ilma tema abita jäewad meie waimu silmad pea tukkuma ja niiwiiši igawesti magama ja meie jäeme taewa pulma koja ukse taha, kui meie hinge peig-

mees Jeesus tuleb ja meid ei leia walmamast ega palumast. Sellepärast pööra ümber omaast patu elust, siis wõtab Jumal sinu peale halastada. Tema on ise öölnud: „Parandage meelt ja pöörge ümber, et teie patud wõiksid saada ära kustunud, ehk teie patud ja õel elu küll taewa poole kiskendawad ja teile kättemaksmist ja hukatust nõuawad, aga ma kautan teie üleastmised kui paksu pilwe, ja teie patud, kui kerge pilwe, sest minu, Jumala Poja veri hüüab teie kohta: „Oh halasta, oh halasta! ja kui ka teie patud on kui helepunased riided, siiski peawad nemad nii walgeks saama kui lumi; kui nemad punased on, kui werefarwa riie, peawad nemad ometegi walge willa sarnatseks saama.“ Aga rutake ja parandage meelt; nüüd on weel armuaeg, et teie wõiksite õndsaks saada. Kuule meid, armas Jeesand Jeesus, oma püha nime ja lõpmata halastuse pärast. Amen.

Wiisil: Mu Jeesus wõtab patused.

Oh tule nüüd, ja patune,
Kui tahad sellest lahti saada,
Siin Jesu juure rutuste,
Sind tahab armust wastu wõtta.
Kuis tahad olla hooleta,
Ja hukka minna meelega?

Dh, mötle waene inimene,
Ja ära põlga nii suurt õnne.
Ta annab andeks sinu süüd,
Dh rutta tema juure nüüd.

Dh, aga ära mötle teal
Eks jellega weel aega ole?
Sest, ega Jumal täna weel
Ta armu uist mull' kinni pane?
Dh kuule, täna kutsutaks',
Ja armu sulle pakutaks',
Kes nüüd weel armu ärapõlgab,
Ja pattu tehes julgest elab,
See tõest armust ilma jäeb,
Ja igaweste põrgu lä'eb.

Dh tõmba meid siis noppeste,
Su armule, oh kallis Jeesus!
Ja anna tunda kõigile,
Kui lõpmata suur on su heldus.
Meid peasta patust armuga,
Ja omas weres puhasta,
Et võiksite ka sisse tulla
Su Isa riiki, — Rõõmsad olla,
Seal kõige taewa hulgaga
Sull' kiitust anda lõpmata.

Balmipuude pühal.

Wiisil: See aeg on tõest uufe ees.

Kes sin maailmas põlgawad,
Jeesuse armu heale,
Need ükskord hukka lähewad
Si armu anta neile.
Kes ühest päewast teise sin

Ei hooli Jeesusest, et piin
Mis kannatand on muidu.

Rui nõnda võtab viiwida,
Oh! ristirahwa sugu,
Jeesuselt armu otsida —
Siis tuleb waene lugu;
Rui tema heldust põlgate
Ja jalgadega tallate
Tõest, hukatus teid votab.

Ma tunnen valu, hirmu sest
Rui seda nuhtlust kuulen
Ja mõtlen see peal südamest
Rui Jsa ette tulen
Et rahwas ikka kurjuses
Siin elab, ja ka sinu wäes,
Mis Jumal ära keelab.

Oh hinged heitkem põlwili
Jeesuse jalge ette,
Ja kummardagem jilmili,
End andkem kõik ta kätte,
Ja tõutagem südamest
Nüüd patust pöördä kõigest wäest,
Küll tema armu annab.

Ta hüüab suure healega
Neid kadund lapsukeši,
Ja otsib kõige hoolega.
Neid ekšind tallekeši:
Ta süda armust kuumaks lä'eb.
Ja ööd ja päewa himustab:
Neid kõigest hädast peasta.

Jerusaleml, ja püha linn
Sealt saan ma selgest tunda
Rui häledast mu Jeesuse
Su hukatust peab nutma;
Ta ütleb: „Küll ma püüdsin teid

Ja Israeli rahvast kõik
Mu tiiva alla võtta.

Oh! kes ja tapad prohvetid,
Ja viskad kividega
Meid, kes sull' näitvad elu teed
Ja oled rahul seega,
Kuis sind ju süda juhatab,
Ja kuri liha himustad
Ja põlgad minu heale."

Ka nõnda nutab Jeesuke
Su waeße hinge pärast;
Sind tahab aita heldeste
Ja peasta ilma kärast;
Oh hing! sest tõtta kärmest nüüd
Ja nõua seda armu hüüd,
Mis Jeesus sulle pakub.

Püha = kirja tunnistus.

„Aga see on kõik jündinud, et pidi tõeks
saama mis ööldud on prohveti läbi, kes ütleb:
„Ütelge Sioni tütrele: Waata, jünn kuningas
tuleb sulle tasane, ja istub emaeßli selgas, ja
jälü selgas, mis on loormakandja emaeßli poeg.“

Matt. 21, 4. 5.

Palwe.

Jah, armas Jeesand ja Önnistegija! täna
hüütakse sulle Hosianna Tarweti pojale ja
kiidetakse sind öndjaks Jeesanda nimel, kui

ja Jerusalemma sisse sõidad. Rahwas arwas, et sa neile maapealisk kuningriiki pidid seadma, sellepärast olivad nad rõõmsad. Kui nad aga nägivad, et sa mitte maapealses kuningaks ei olnud sündinud, siis ei hoolinud nad sinust midagi enam, waid karjusiwad selle asemel peagi: „Poo teda risti! poo risti! — Jeesus nägi ja teadis seda juba kõik ette ära, sellepärast ütles ta ka Jerusalemma linna kohta, kelle rahwas tema werd oma laste peale oli kutsunud. „Kui sinagi teaksid, ja weelgi selfinatsel omal päewal, mis sinu rahuks tarwis läheb! Aga nüüd on see sinu filmade eest warjule pandud. Sest aeg tuleb sinu peale, et su waendlased sinu ümber walli teewad, ja sinu ümber piirawad, ja sind kõikipidi waewawad, ja nemad lööwad sind maha, ja sinu lapsed sinu sees, ja ei jäta kiwi kiwi peale, sellepärast et sa ei ole tunnud oma armu katsmise aega.“ Jah, nõnda kui Jerusaleem oma rahwaga hukka läks, sest et nad Jeesust oma Õnnistegijat olid ära põlganud, teda teutanud, piinanud ja teda risti löönud, kus juures nad tema werd oma peale olivad kutsunud, öölde: „Tema weri tulgu meie ja meie laste peale.“ Tema weri

tuli ka väga raskete nende peale; sest pärast
Jesanda taewa minemist sai nende uhkus ja
auu hirmsal wiisil otja. Jerusaleml sai
ärarikutud ja tuhahunikuks tehtud, kuna rah-
was hirmsal wiisil oma otja leidis. Nii
wiisi saab ka meiega olema, kui meie tema
armust ei hooli, waid teda meelega ärapõl-
game. Siis saab ka meie palk hirmus küll
olema selles wääwlega põlewas järwes, kus see
uhs enam ei sure ega tuli ei kustu, ja see
saab igaweste kestma; Sellepärast ütles Je-
sand: „Wõideldge, et teie wõiksite kitsast
wärawast sisse minna!“ Jah wõideldge, ütlen
ka mina teiega ühes. Amen.

Wiisil: See aeg on tõeste uufe ees.

Dh helde armu Jsa, sind
Ma waene palun wäga,
Dh ära põlga sina mind,
Ma tunnen oma wiga.
Ma olen palju pattu teind
Ja eksituse tee peal käind;
Kõik jeda andeks anna.

Mu juure patu häda sees,
Dh Jesand! appi tõtta
Ja ole kange abimees
Mu südamest neid wõta,
Et patu sisse ma ei jäe
Ja surma hukatust ei näe —
Ja igawest et kau.

Seft langen mina põlwili,
Oh, Jõsand sinu ette,
Sind palun mina alati,
Et rõdmusta mu mõte;
Oh, anna andeks heldeste,
Mis mina olen kurjaste
Mu eluajal teinud.

Oh Jõsand Jumal! halasta
Ja anna andeks mulle,
Mu kurwa südant rõdmusta,
Siis tänu annan sulle;
Ja tahan heameelega
Su nime auuks elada,
Ja sinu sõna kuulda.

Su hooleks jäegu mina ka
Seft tunnist ja seft päewast,
Mu Jeesus! pea muret ja,
Et ma su were waewast
Saan kasu et ja kannatand
Ja kalliste mind lunastand
Ma jäen su haawadesse.

Suurel Neljapäewal.

Wiisil: Jeesus surma äravõitja.

Jeesus! sinu wõitlemine
On minu hirmu kautand
Sinu kange palumine
On mu hinge jahutand.
Sinu ahastuse higi
Minu südant rõõmsaks tegi,
Sinu werepijarad
On mu walus aitajad!

Ja sa oled wäriſenud
Eilmili maas paludes,
Rääkimata walu tunnud
Meie eest werd higistes
Jumalast sind maha jäeti,
Jnimestest hirwitati,
Ja ja olid waid kui Tall,
Selle hirmsa walu all.

Hingepeastja, Ülempreester!
Kuidas wõin sind tänada?
Waim on walmis — liha nõder,
Tapan palwes walwada.
Siin on minu waene süda,
Mis full' teinud tuhat häda:
Seda julle annan ma
Tänu ohwriks lõpmata.

Büha = kirja tunnistus.

„Sest jeks oletr teie kutjutud, et ta Kristus on teie eest kannatanud, ja teile tähe jätnud, et teie peate tema jälgedes käima, kes ei ole pattu teinud, ja kelle juust põle pettust leitud! kes ei jõimanud wastu, kui teda jõimati, kes ei ähwardanud, kui ta kannatas; waid andis selle hooleks, kes õieti kohut mõistab.“

1. Beetr. 2, 21—23.

Palwe.

Oh Jesus meie Lunastaja! kõik, mis sa oled kannatanud, oled sa meie waeste patuste

eest kannatanud. Meie tänane sind, anna meile andeks, armas Issand, et meie sulle nii palju waewa ja walu oma äraarwamata pattudega oleme teinud. Seda peame meie sulle kibeda kahetsemise ja kurwastusega tunnistama, kui sa meid meie pattude pärast tahaksid karistada ja nuhelda, waid sa armastad meid, ja sellepärast julgeme meie sind paluda, wõta kõi meie patu wõlga oma puhastamise weres ära kustutada ja aita meid diete ja kindlaste sinu sisse uskuda, et sina meie Arapeastja ja Lunastaja oled. Anna meile praegu ja sell tunnil õiget elawat usku sinu sisse, sinu kannatamist ja surma tähele panna. Arata meid üles sest patu unest, kust sees tänine oleme maganud ja aita meid, et meie kaksipidi ei mõtle omas wiletsuses. Anna meile Issand, oma rahu! Amen.

Wiisil: Wõi, mis mina olen teinud.

Kui ta palus rohu aedas
Meie patu koorma all;
Wärisemas suures waewas
Oli siis see püha tall:
Küll see teda pigistas;
Nõnda et werd higistas;
Nii juur oli tema häda,
Kes wõib ära mõista jeda?! —

Suurel reedel.

Dmal wiifil.

Dh waata inimene
Su armas Jesukene'
See on siin risti peal.
See auu Issand kõrges,
See teutadi järgest,
Poob maa ja taewa wahel seal.

Dh tule! waata pea,
Kõik tema püha teha
Dn üsna werine.
Üks õhkamine ifka,
Et temal raske wiga,
Ta südamest lä'eb taewasse.

Püha-firja tunnistus.

„Kristus ja Jumala Tall, kes ja maailma
patud kannad, halasta meie peale! Kristus, ja
Jumala Tall, kes ja maailma patud kannad,
halasta meie peale! Kristus ja Jumala Tall,
kes ja maailma patud kannad, anna meile oma
rahu! Amen.“

Palwe.

Tunnistus Jesuse Kristuse kannatamisest
ja surmast on kiriku laulu raamatus 171
172 lehe külje peal nelja Ewangelisti raa-

matu järel. — „Aga ligi kuuendamal tunnil, siis sai pimedus kõik üle see maa ühekõigamast tunnist saadik, ja päike läks pimedaks; ja ühekõigamal tunnil kiskendas Jeesus suure healega ja ütles: „Eli, Eli, lama sabahthani?“ see on tõlkeletatud: „Minu Jumal! minu Jumal! miks ja mind oled maha jätnud?“ Aga mõningad neist, kes seal juures seisivad, kui nemad seda kuulsivad, ütlesivad: „Vaata, tema kutsus Eliast.“ Pärast, kui Jeesus teadis, et ju kõik oli lõpetatud, et kiri pidi tõeks saama, ütleb tema: „Mul on jänu!“ Aga seal seisis üks asti täis äädikat, ja warsti jookkis üks nende seast, võttis kaska, täitis seda äädikaga, pistis seda isopi pilliroo otsa, ja pani seda tema suu ette ja jootis teda ja ütles: „Dota, saame näha, kas Elias tuleb teda mahavõtma.“ Ja teised ütlesivad: „Dota, saame näha, kas Elias tuleb aitama teda.“ Kui nüüd Jeesus seda äädikat sai võtnud, ütleb tema: „See on lõpetatud.“ Ja tekk kõigepühama paiga ees templis kõrises keskelt lõhki. Aga Jeesus kiskendas jälle suure healega, ja ütles: „Jsa, sinu kätte annan ma oma Waimu.“ Ja kui ta seda sai ütelnud, nõrgutas ta pead ja heitis hinge. Ja waata, see

ette poodud tekk mis templis kõigepühama ees, karieses lõhki kahets ülemast otsast, alamast saadik; ja maa wärises, ja kaljud lõhkesiwad lõhki; ja hauad läksiwad lahti, ja tõusiwad üles palju nende pühade ihusid, kes oliwad maganud, ja pärast tema ülestõusmist tuliwad nemad haudadest wälja ja läksiwad püha linna ja näitasiwad ennast mitmele."

Meie pühitseme täna Jeesuse Kristuse surma päewa, ja nimetame seda suureks ehk waitseks Reedeks, sest et sell päewal meie Jeesand Jeesus kõik seda lõpetas, milleks ta maailma oli tulnud. Jeesand palub oma waenlaste ja nii ka meie kõikide eest: „Jsa anna neile andeks, sest nemad ei tea, mis nemad teewad. Sellepärast pöörge omast wanast patu elust, et teie mitte Paradiisi õnnistusest ilma ei jääks, waid rutake Jeesuse ristis alla ja otsege sealt omale andeksandmist ja igawest elu.

Tõeste, Jumala ainus Poeg, kes ise igawene Jumal on, see poob täna ristis, poob patuste inimeste, nii sinu, kui minu ja kõige maailma eest! Tema on sinu pärast oma taewariigi anu ja rõõmu maha jätnud ja lasseb ennast surmata. Eks pea sa õhates omad silmad maha lööma, oh patune, kui sa täna waimus üles waatad

oma Snnistegija peale, kes sinu eest seal maa ja taewa wahel ripub. Jah! sina oled teda oma pattudega risti löönud, kuna tema weel selle kõigesuurema armastusega sinu wastu omad käed wälja sirutab; mida sina aga suuremat ei hooli, sest et sa teda oma pattudega alati kurwastad ja niiviisi uueste risti lööd! Kas see on sinu suur tänu Jumala Poja kibeda kannatamise ja surma eest, et sa teda oma pattudega põlgad ja seega teda kurwastad. Oh kui palju on see temale maksnud, et ta meid lunastas; jah, ta on meid nii ütlemata kalli hinnaga omale ostnud, et meie muud ühtegi enam siin maailmas ei peaks igatsema, kui aga oma Jesust. Nüüd on ta surmast ja kohtu alt ära wõetud, pärast seda kui ta meie ülekohut sai ülesse puu peale kannud. Tema on nüüd jälle ülendatud ja on jälle taewas oma Isa auujärje peal.

Oh Isand! anna ja aita et ka mina üksford wõiksin öölda: „Isa, sinu kätte annan ma oma waimu. Armas Snnistegija! anna meile oma püha Waimu läbi niisugust meelt, et meie alati igatseskime oma ihu ärapeastmise järele ja sinu ja taewa poole ruttaksime, selle igawese auu ja wõidu krooni järele,

ning kõik kahjuks ja pühkneks arwaksime. Siis võime meie rõõmuga sinu vastu tötates Apostliga öölda: „Kristus on mu elu, ja surra mu kasu; mull on himu siit lahkuda, ja Kristuse juures olla! Ja kui meie lahkumise tund tuleb, siis ole, oh Jeesus! ise meie juures ja rõõmusta ja tröösti meid, et meie uskus võime öölda: „Surm, kus on sinu oda? põrguhaud, kus on sinu võimus? Tänu Jumalale, kes meile võimust annab meie Jeesanda Jeesuse Kristuse läbi,“ siis peasta meid kõigest kurjast ja aita oma igawese taewa riiki. Sulle olgu auu ja kiitus igawesest ajast igaweste! Amen.

Wiisil: Su peale, Jeesand looban ma.

Kui Jeesus oli kannatand
Ja surmani end alandand,
See raske surma häda
Meid armastamast ikka weel
Ei keelnud siiski teda.

Oh Jsa! nõnda palus ta,
Ma olen neile tundmata,
Oh! anna andeks neile.
Et waenlasti weel armastas,
Ta seega näitis meile.

Ka rõõwlit trööstis tema weel,
Ja ütles: „Sinu palwe peal’
Sa täna weel saad taewa!”
Küll Jeesus jenna tõstab ka
Mind pärast surma waewa.

See peale ütles emale:

„Oh naene, waat' ju poeg on see!“ —

Johannest t'ale näitas;

Ja pärast ütles sellele:

„Waat see on sinu ema!“

Nüüd küsendawad kuuldi sind:

„Mu Jumal! miks ja jätnud mind?“

Nii minu Jeesus kaebab,

Et saaksin surmas trööstitud

Küll köikis, mis mind waewab.

„Mull jänu!“ hüüdis Jeesus weel.“

Nii tema iga nõdra peal'

On õppind halastama.

Küll ta, kui surm mull' wihaks jäeks,

Mind tuleb jahutama.

„Nüüd lõpetud!“ nii tunnistas

Ta, kui ta oli juremas.

Oh! aita lõpetada,

Ra mind, oh Jeesus! head tööd;

Kui wõitlen, wõimust saada.

Ja kui ta lahkus ihu seest,

Siis andis oma hingekeft

Weel oma Isa kätte.

Ra mina annan hinge full'

Kui tuleb surm mull' ette.

Jeesuse haia juures.

Wiisil: Oh leinagem! ja kaebagem!

Läks hingama, kes sind, oh maa

On äralunastanud.

Isa igawene poeg

On ka hauda saanud.

Oh patune! ka sinule
Sai elu-saatja maetud;
Ta ju patu pärast sai
Surmast hauda kantud.

Kus nutates, võid mõelda:
Et kes sind ilma loonud,
Seda on üks kalju haud
Dma rüppe võtnud.

Kes surma peal', sai võimust teal,
See võitja muldas magab,
Suremata elu meil,
Tema surmast hakkab.

Ea minule, oh Jeesuke!
End surma sisse annud.
Minu heaks oled ja
Silmad kinni pannud.

Küll Jeesust tõest, ta omaist väest
Ka surma võtab kanda;
Küll ta jälle enesel'
Elu jõuab anda.

Kui ärkab ta, siis lõpp'wad ka
Need haura pimedused.
Surm ja haud ei lõpeta
Tema warandusi.

Ka meie surm, nüüd põle hirm,
Et meie hauda jääme;
Meie Lunastaja haud
Teeb, et tõusma saame.

Lä'eb magama mu ihu ka,
Ja peab põrmuks saama;
Jeesus tuleb tedagi.
Hauast äratama.

Sellamal wiisil.

Siis hingad ja, nüüd rahuga!
Küll sina nägid waewa,
Jesüs! kui ja jures meil'
Lahti tegid taewa.

Ea jurma käre; ja siiski see
Sind elamast ei keela.
Hauda sai su keha küll.
Ei ta hinge neela.

Mu hoidija, ei iial saa.
Siin mädanemist näha:
Hauda wõib ta omast wäest
Pea lahti teha.

Kui ennast sind, nii sina mind,
Oh Jesüs, üles hüüad.
Haud miks siis mu usule
Hirmu teha püüad?

Kui jures ka, lä'en magama,
Siis Jesüs, ennast näita!
Sinu jurma läbi mind
Mita jurma wõita.

Mis ajalik, ja lihalik,
See kartku jurma hirmu!
Mis jääb ikka, loodan ma,
Loodan peastmist, armu.

Mis mullaks lä'eb, see siiski jääb;
Ka ihu ei läe hukka:
Waid ta tõuseb seletud,
Elab pärast ikka.

Kui ikka wiis, nii saagu siis
Ka minu ihu hauda!
Jesu hauast wõtan ma
Ka jeks julgust nõuda.

Jesuse ülestõusmise, ehk: Püha- wõtte ajal.

Wiisil: Müüb Kristus surmast tõusnud on.

Maria nutab haledast

Ju wara hommikul,

Ja ruttab ise usinast

Jesuse haua pool.

Ta otsib oma Jõsandat

Josepi haua seest;

Kaks inglid temal ütlewad

Siin 'pole Jesusest.

Ta pühib silmad, seisab seal.

Ei tea weel diete,

Siis järsku kuulufse üks heal

„Maria!“ hüüab see.

Ta pöörab ümber kärmeste,

Ja näeb, et Jesuse

Ta peale waatab lahkeste,

Ja ütleb temale:

„Weel ära puudu minusse,

Ma ruttan minema

Mu Jsa juure taewasse,

Teil' aset tegema.

Et surma peal' ma wõimust saand,

Ja elan igawest:

Ma olen äralunastand

Teid patu orjusest.“

Püha = kirja tunnistus.

„Inimeje Poeg peab äraantama patuste ini-
meste kätte, ja risti löödama, ja kolmandamal
päewal jälle ülestõusma.“

Luk. 24, 7.

Palwe.

Täna, oh Issand! pühitseme meie sinu kallist ja väga auulist ülestõusmist, kus sa kõik ära oled võitnud, mis meid keelas õndsaks saamast. Väle on taewa inglid maa peale tulnud, sest kui hingamise päew mööda oli läinud, siis tuli Issanda ingel taewast, weeretas kivi hana ukse eest ära ja istus senna peale. Kui naesed sinna jõudsid ja selle üle mures olivad, et kes neile selle suure kivi vidi aitama hana ukse eest ära weeretada, sest et see väga suur oli. Nende mure kadus aga peagi, sest kui nad Jesuse hana juure olivad jõudnud, siis nägid, et kivi juba äraweeritud oli, kuna ingel ehmatanud naestele ütles: „Arge ehmatage! Teie otsite Jesust Naatsaretist, kes oli ristipoodud: Tema on ülestõusnud, teda ep ole siin, waatake aset, kuhu nemad teda olid pannud. Aga minge, ja ütelge tema jäingritele, et tema teie eele läheb Galilea maale, seal saate teie teda näha, nõnda kui tema teile on ütelnud. Ja nemad läksid ruttuste, ja jooksid hana juurest ära; sest nende peale oli wäristus ja ehmatus tulnud, ja ei ütelnud kellegile ühtigi, sest nemad kartsid.

Uga kui tema wara oli ülestõusnud esimisel nädala päewal, näitas ta ennast esiti Maria Mahtalennale, kellest tema seitse kurja waimu oli wälja ajanud. See läks ja kuulutas neile, kes temaga olid olnud, kes leinasid ja nutsid.“ Pärast näitas ta ennast weel mitmele ja kõige wiimaks weel kõige oma jüingritele, kus ta ütles: „Minge kõike maailma ja kuulutage armuõpetust kõige loomale. Kes usub, ja teda ristitakse, see peab õndsaks saama; aga kes ei usu, teda peab hukka mõistetama.“ Oh hing! nüüd ei ole sull enam tarwis surma ega haua eest wäriseda, sest et Jeesus meie hauda oma haudas olemisega on pühitsenud ja kui waitseks magamise kambriks teinud, kus meie ihud funi wiimse päewani saawad puhkama, kus ja meid jälle põrmust wõtad ülesäratada, kus meie sinu püha ärafeletatud ihu sarnatseks saame. Amen.

Omalt wiisil, ehk: Rõõmuga mu jüda kargab.

Olgem rõõmsad, laulgem wahwast
Jeesus tõusnud häua seest!
Keda pandi omast rahwast
Hauda kolme päewa eest,

Ta on waendlast wangi wõtnud
Surma asilat rikkunud,

Wangidele appi tõtnud,
Põrgu hauda tikkunud.

Müüd ta elab auus ja wäes;
Hauad, kaljud lõhlewad;
Wõidu lipp on tema käes;
Haua hoidjad kohkuvad.

Kurwad sõbrad ja ta jüngrid
Ei saand rõõmu kufagilt
Kuni kulutasid inglid:
Ülestõusnud Jeesus Krist.

Kui ta ennast põleks näitnud
Inimestel', inglitel':
Siis ei oleks usk meid aitnud,
Elu lootus kaukski.

Jah, ta elab! suur ta wõimus!
Meie argtus taganend:
Taewas on meil jälle lahti
Surma kartus põgenend.

Kallis Jeesus, ise kanna
Meid, su lapsi, kätte peal,
Kaitse meid ja meile anna.
Mis meil iial puudub weel!

Jesuse taewa minemise, ehk: Suurel ristipäewal.

Wiisil: See aeg on tõest uske ees.

Oh pea meeles Jeesusest,
Kes maha tulnud taewast,
Sind lunastama patu wäest
Ja peajima kõigest waewast.
Ja sündis sinu liha sees,

Dn nüüd ju wend ja abimees
Sest täna tema heldust.

Oh pea meeles Jesukest,
Kes risti surma läinud
Su hirmsa patu wõla eest,
Ja sulle armu saatnud.
Ta peastis oma surmaga
Sind patust, surmast, põrgust ka.
Sest täna tema heldust!

Oh pea meeles Jesukest,
Kes üles läinud taewa,
Seal wõtab tema paigakest
Ka sulle walmistada.
Oh seal ja pead lõpmata
Ta püha palet nägema.
Sest täna tema heldust!

Püha-kirja tunnistus.

„Aga tema (Jesús) wiis neid (oma jüngreid)
wälja Betaniast jaadik, ja tõstis omad käed
üles ja õnnistas neid. Ja see sündis, kui ta
neid õnnistas, lahkus tema neist ära ja teda
wõeti ülesse taewa.“   Lut. 24, 50. 51.

Palwe.

Oh Issand! kes ja sell tänasel päewal
taewa läksid, waata ka armust minu peale ja
palu oma Issa, et ta ka mind ükskord
taewa wõtaks, kui ma siit maailmast lahtun.
Sina oled nüüd jälle pühas taewas, kus minu

ase igawesest ajast igaweste on olnud. Sealt õndsast taewast saad sa weel kord maa peale tulema, aga hoopis teist wiisi, kui sa enne tulid. Sa ei saa mitte enam lapseliks sündima, ega siia maailma kannatama ja surema tulema, waid sa saad kui wägew taewa ja maa kuningas, peaingli pasuma healega ilmuma ja kõige surnute ja elawate üle kohut mõistma, kus sa kõik Jumala kartlikud hinged üles taewa wõtad, aga ülekohtused põrgu walusse heidad. Oh Issand! aita meid, et meie siis mitte igaweste hukka ei läheks, waid armust õndsaks saaksime ja igawest elu wõiks pärida, mida sa kõige oma armastajatele oled maailma algmisest saadik walmistanud. Jah, seda tee, oh Issand, Jesus! Amen.

Wiijil: See aeg on tõest usse ees.

Oh kuulgem Jesu armu healt
 Mis kutsub meid nii heldest;
 Ja pöörge ümber patu teelt,
 Siis saame andeksandmist.
 Kui jõuab kätte surma tund,
 Siis annab Issand rahu und,
 Wiib hinge Paradiisi.

Kus pühad inglid mängiwad
 Sioni uulitsatel;
 Ja hulgaliste hõiskawad
 Seal pärli wärawatel.

Ra õndsad hinged nendega,
Siis alati ja lõpmata
Üht Halleluja laulwad.

Melipühil.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Oh jeda kallist püha
Mis täna piame
Mill' Apostlid said näha
Su armu rohkeste.

Sa walasid ju Waimu
Sell' päewal nende peal',
Et nemad sinu armu
Ra kiitsid rõõmsast seal

Siis tulekeeled nähti
Seal nende peade peal,
Kui leek'wad usu tähti,
Mis fina jägand teal.

Püha-firja tunnistus.

„Ja kui Melipühi päew kätte sai, siis olid nemad kõik ühel meelel koos. Ja taewast sündis häkitselt kohijemine, otsegu kange tuul oleks puhunud, ja täitis kõik koja, kus nemad istusid. Ja neist nähti kui lõhutud tule keeli, ja see seis is igaihe peal nende seas. Ja nemad said kõik täis püha Waimu ja hakkasid rääkima teisi keeli, nõnda kui Waim neile andis selgeste üles rääkida.“

Apostl. teg. 2, 1—4.

Balwe.

Armas Jeesus! täna täidad sa oma tõutust ja jägad oma Apostlitele püha Waimu, mida sa olid tõutanud, kui taewa läksid. See oli nüüd see tulega ristimine, nii kui ta ise oli öölnud ja ka ristija Johannes temast tunnistanud: „Mina ristin teid küll weega meeleparandamiseks; aga kes pärast mind tuleb, see on wägewam minust, kelle kingi kandma mina wäärt ep ole: seesama peab teid ristima püha Waimu- ja tulega. Tema wisflabidas on tema käes, ja tema wõtab oma reialust pühkida, ja omad nisud aita kofku panna; aga haganad wõtab tema kustutamata tulega ära põletada.“ Oh Jeesand! walgusta siis ka meie pimedaid südameid oma kalli püha Waimuga, et meie saaksime pühitsetud ja sinu tõe teeraja peal wõiksim e kõndida. Jah, kes sinu waimust walgustud ei saa, see ei wõi mitte uueste sündida, waid ta peab oma wana patu pimeduse sisse jäema ja niiviisi igaweste hukka minema. Sellepärast aita, et meie oma hinge õnnistust kartuse ja wäristusega taga nõuaksime, ja niiviisi ükskord igaweste õndsaks saame! Amen.

Wiisil: Nüüd, ristirahwas laulage.

Oh hinged! wõtke walwada
Ja palwes kindlaks jäeda,
Kui patt teid püüab kiusata,
Ihm liha hufutada
Eh! kawal kurat ise ka
Teid tahab wõrku mäsüda, —
Siis hüüdken Jesust appi.

Oh hinged! olge kärmed nüüd,
Ja ärge aega wiitke,
Waid nõudke järgest taewa hüüd,
Ja patu himud jätke.
Teil olgu Jeesus südames,
Et kõnedes ja tegudes.
Nus elu oleks näha.

Jaani päewal.

Wiisil: „Arhage!“ nii wahid hüüdwad.

Walmistage warmalt, wennad,
Teed Issandale kõrbes kenad
Nii kuis mu meele järele,
Tehke lai-tee lagedale
Ja täitke orud Issandale
Ja mäed maha kiskuge!
Ja kiwist, kändest ka
Siin puhastage maa
Issandale,
Kõik astkem eest
D'al tehtud teest
Mis tatistab ta tulemist!

Püha-kirja tunnistus.

„Tema on see, kellest prohwet Jesaias on rääkinud ja ütelnud: hüüdja heal on kõrbes: Walmistage Issanda teed, tehke tema teerajad tajaseks.“

Matt. 3, 3.

Palwe.

Armsjad hinged! eks hüüa ka wägew ristija Johannese maenitsuse heal meile wainus: „Parandage meelt, sest taewa riik on ligi tulnud.“ Jah taewa riik on küll ligi, kui meie meelt parandame; aga kui meie oma hinge õnnistusest ühtegi ei hooli, waid aga julgeste pattu tehes maailmas elame, siis läheb ka meie kohta see tõeks, mis sinu wägew prohwet wariseeride ja kirjatundjate kohta ütles, sest et ka meie püha kirja teame ja tunneme, ja kui meie selle järele ei tee ega ela, siis peame ka meie igaweste hukkaminema; sest iga puu, mis head wilja ei kannu, raijutakse maha ja wisatakse tulesse. Sinu sündimine oli imelik, sina elasid alati ses paastumises, sest et ja muud ei sõõnud kui rohutirtsusi ja mets-mett ja riieteks ainult

kameli-karwust kuube kandsid. Sind oli Issand oma eelkäijaks saatnud, sest et sa temale teed pidid walmistama jutlust tehes ja inimesi ristides. Ka oli sind wäärt arwatud meie Snnistegijat Jesust Kristust ristida, kus taewas lahti läks ja Joannes Sumala Waimu kui tuikest Jesuse peale nägi lastwat, kuna üks heal taewast ütles: „Seesinane on minu armas Poeg, kellest mul hea meel on.“

Seesinane püha mees, keda Jumal nii suurte asjade tarwis oli maailma lastnud sündida, sai aga wäga haledat otša. Tema püha pea langes mõega all otšast, kui ta õelat, patust Herodese wenna naist oli julgeste noominud. Tema ots siin maa peal oli küll hirmus, selle eest on ta aga nüüd taewas suures auus ja rõõmus. Sinu pärast oli ingel Gabriel taewast maha tulnud ja nüüd wiiswad nad su hinge jälle selle juure, selle tee walmistajaks sa olid saadatud. Oh Issand! aita, et meie ka sulle kuni surmani truuks jääsime, siis saaksime ka meie ükskord taewaliku pulma kuuega ehitud! Amen.

Wiiil: Tulge! ristiinimesed.

Ära laje eksiitada,
Ennast, hing, sest iialgi,
Ei sind lootus taewa jaada
Ega õndsusele wii!
Kristus üksi toob meil abi,
Awab taewa were läbi;
Kristust, Kristust tunnista,
Nii, et kuuleb rahwas, maa.

Tunnista, ehk nad küll tihti
Tunnistajaid tapawad,
Kätte jaawad õiget sihti
Nõnda tehes loodawad.
Tunnista ja ometegi,
Tea, et Kristus sinu ligi;
Teed ja seda rahwa ees,
Tunnistab sind Jsa ees!

Mihkli päewal.

„Ja sõda tõusis taewas: Mikael ja tema inglid sõdisid lendawa madu wastu, ja see lendaw madu sõdis ja tema inglid. Ja nemad ei saanud wõimust, ja nende aset ei leitud mitte enam taewast. Ja see suur lendaw madu heideti wälja, ja see wana madu, keda hüütakse kuratiks ja saatanaaks, kes kõik ilmamaad ära eksiitab, teda heideti maa peale, ja tema inglid heideti maha temaga. Ja mina kuulsin suure heale, see ütles taewas: Nüüd on õnnistus ja

wägi ja kuningriik meie Jumala, ja meelewald tema Kristuse pärast saanud, sest et mahahaidetud on meie wendade peale kaebaja, kes nende peale kaebab meie Jumala ees ööd ja päewad. Ja needsamad on teda ärawõitnud Talle were läbi, ja oma tunnistuse sõna läbi, ja ei ole oma elu mitte armastanud jurmani. Seepärast olge wäga rõõmsad, taewad, ja teie, kes nende sees elate. Häda neile, kes elawad maa ja mere peal, sest et kurat teie juure maha tulnud, ja temal on suur wiha, sest ta teab, et temal piisut aega on.“ Joann. ilm. 12, 7—12.

Saatan oli enne ka üks püha ingel olnud, aga ta oli Jumala wastu suureliseks läinud, sellepärast tõusis sõda õige inglite ja ärataganenud inglite wahel, kus juures lendaw madu taewast maha heideti, kus ta nüüd kõik maailma piüiab äraeksitada ja igaweste hukka saata. Aga nii, kui selle maailma würst meid katsub Jumalast ja meie hinge õnnistusest ära ahwatleda; nõndasamuti katsuwad head inglid alati meid hoida ja kaitsta kõige ihu ja hinge kahju eest. Saatan teab, et tal enam armu ega andeksandmist ei ole loota, sellepärast katsub ta ka kõiki õnnetumaks teha, et

aga tema wõrku langeksiwad. Esmesi inimesi pettis ta Paradiisi aedas, ja et nad saatana kawala kiusatuse wastu ei suutnud panna, siis langeksiwad nad patu sisse. Ka meie Sunnisteijat Jesust Kristust kiusas saatana igate moodi, mis aga tema kohta sugugi ei mõeldunud, sest et ta mitte üksnes tõsine inimene ei olnud, waid ka tõsine Jumal, kes igawesest ajast igaweste on olnud. Müüd aga katsub weel saatana meid kui mõiraja lõukoer, äraneelda, sest ta teab ja näeb, et ka teda pea igawene hukatus ootab. Oh Issand! anna meile jõudu ja wäge, et meie maailma, oma kurja liha ja saadanat wõiksime ärawõita, nii kui sina tema kurjad nõud kõik tühjaks tegid. Siis wõiu ka mina siit ilmast lahkudes öölda: Kõik on lõpetud! Jesus sinu kätte annan ma oma waimu. Amen.

Wiisil: Müüd paistab meile kauniste.

Oh ristirahwas! tõttake,
 Ja Jesu wastu ruitake,
 Kes tahab meile tulla.
 Meid tahab peasta häda seest,
 Ja kurjawaimu wõimusest
 Ja elu meile anda.
 Tõtte, wõtte,
 Jesust wastu, kes teid aitab, elu-teele
 Ja wiib taewa Paradiisi.

Ta tuleb üksford juures wäes,
Ja taewa wõimed on Ta käes —
Ta tuleb kohut mõistma.
Siis jaadab pühad inglid ka
Kõik rahwast kokku koguma
Ja kohtu ette kut'sma.
Eiis ta, wõtub
Kohut mõista kõikide peal,' kes ei hool'nud,
Ega armu healt ei kuulnud.

III. Lauarahwa palwed.

a) Pihti palwe.

Wiisil: Kes Jumalat nii laiseb teha.

Dh pööra ümber omaist watust,
Ja wõta meelt siin paranda.
Dh pööra enne surma, matust,
Sest armu aega maitjed ja,
Kui lööb furd sulle surma kell,
Eiis otjas aeg ümb' pöörmisel.

Sest pööra ümber, pööra täna,
Kes teab, ehk homme hilja ju,
Kes täna priske, kaunis, kena,
Ehk jurnud homme hommiku,
Sest pööra, kui weel eental jurn,
Et jures jull ei oleks hirm!

Jesus ütleb:

„Tulge minu juure kõik, kes teie waewatud
ja koormatud olete, ja mina tahan teile hingamist
jaata. Wõtke eneste peale minu ife, ja õppige
minust; et mina olen tajane ja jüdamest alandlit,

Siis leiate teie hingamist eneste hingedele. Sest minu ite on hea ja minu koorm on kebja.“

Matt. 11, 28—30.

Palwe.

Armas ja kallis Snnistegija, kes sa minu waese patuse eest oled kannatanud ja surnud, sinule olgu auu ja kiitus igaweste. Amen.

Oh Isjand! anna ka mulle minu pattu armust andeks, mis ma täna ja kogu oma elu ajal olen teinud ja sind seega kurwastanud ja wihastanud. Oh Jeesus! ära waata mitte nende peale, waid anna mulle kõi andeks, sest et sa ise ju mind oma juure kutsud ja mulle hingamist lubad saata. Oh tröösti siis mind ise, sest et mu patud mind wäga waewawad ja mind maha rufuwad, sest et sa tõutad meie peale halastada ja meie patud kõigesügawama mere põhja heita; sina oled ju hea ja mulle tugewaks paigaks ahastuse päewal; sest sa tõutad meie peale halastada ja meie patud kõigesügawama mere põhja heita; sina oled ju hea ja mulle tugewaks paigaks ahastuse päewal; sest sa tunned mind, kui ma ju juure lipun. Siis kautad sa mu üleastmised kui paksu pilwe, ja mu pattu kui kerget pilwe;

kui ma su poole pööran, sest et sa mind oled lunastanud! Sellepärast jätku del omad wiisid maha, ja kes nurjatu, omad mõtted, ja pöörgu Jehowa poole, siis halastab ta tema peale, ja meie Jumala poole, sest ta annab wäga palju andeks. Wäga õnnis on sellepärast see, kelle üleastmine on andeks antud, ja kelle pat on kinni kaetud. — Oh Issand! kata siis ka minu pattu kinni ja ütle mulle need ülewaga armsjad sõnad: „Sinu patud on sulle andeks antud, mine rahuga!“ Jah, hing! mine, aga ära tee enam pattu. Oh Jesus! kinnita mind nõdrausulist ja walgusta minu südant, et ma sest tänasest päewast saadik üheks hoopis teiseks inimeseks saaksin ja üksnes seda teen ja talitan, mis sinu meelepärast on! Amen.

Wiisil: Müüd furnu keha matame.

Oh Jesus, armas hinge mees,
Müüd ela minu südames
Seks aita oma Waimuga,
Et iial sind ei jäta ma.

Mu wara on seal ülewel,
See järel ihtab minu meel,
Ja ootab juure himuga,
Will' tuled mind siit kutsuana.

Su were läbi mina saan —
Kui lahkuma siit ilmaft pean —
Su pulma kotta tulema,
Su juures ifka olema.

b) Püha õhtusöömaaja palve.

Wiisil: Mu Jesus, kes sa enne surma.

Sa tänu tehes leiba wõtsid
Ja murdsid oma jüngerile,
Ja neile andma ööldes tõtsid:
Et jõoge, minu ihu see;
See teie eest on ära antud,
See mälestuseks, jaagu peetud.

Niisama andsid tänu tehes
Sa jüngeritele karika:
Sest jooge kõit, kell' iial jänu,
Nü seadust minu werega:
See tei' eest ärawalatakse,
Kui surmani mind piinatakse.

Jesus ütles:

„Wõtke, jõoge, see on minu ihu, mis teie eest murtakse; jeda tehke minu mälestuseks. Sellamal kombel wõttis tema ka karika pärast õhtusööma- aega ja ütles: Seejnanane karikas on uus seadus minu were sees, jeda tehke nii mitu korda, kui teie iial jeda joote, minu mälestuseks.“

1. Kor. 11, 24. 25.

Palwe.

Oh Jssand! sina seadsid oma pühaõhtu- söömaega weel fell wiimsel ööl enne oma kannatamist ja surma, et meie selle läbi pat- tude andeksandmist, igawest elu ja õnnistust

woikfime pärida. Nii tihti kui meie nüüd püha armu laual käime, sööme meie ka sinu tõsist ihu ja joome sinu werd, et meie woikfime selle läbi pattude andeksandmiist jaada. Kui meie aga kõlwatumal wiisil seda sööme ja joome, siis ei ole meil sellest ühtegi kasu, waid meie sööme seda omale nuhtluseks ja igaweseks hukatuseks. Oh aita ise, armas Õnnistegija! et meie seda kõlwatumal wiisil ei sööks ega jookks, waid oma hinge õnnistuseks. Seda aita, oh Jeesus! oma kibeda kannatamise ja surma pärast! Amen.

Jeesanda ihu süües õhka:

Meie Jeesanda, Jeesuse Kristuse tõine ihu, mis minu eest risti löödi, see söötku ja kinnitagu minu hinge igaweseks õnnistuseks! Amen.

Jeesanda werd juues õhka:

Meie Jeesanda, Jeesuse Kristuse tõine weri, mis minu waele patuse eest sai ärawalatud, see kinnitagu minu hinge igaweseks eluks ja õnnistuseks! Amen.

d) Palwe pärast pühaõhtusöömaega.

Mu hing! kiida Jeesandat, ja ära unusta mitte tema heategemisi ära; tema on see, kes

koif su ülekohtu andeks annab, kes äraparandab koif su wigadused. Kes su elu lunastab hukatusest, kes sind ehitab helduse ja halastusega kui krooniga. Halastaja ja armuline on Jehowa, pitka meelega ja rikas heldusest. Tema ei tee meile mitte meie pattu mööda, ja ei tasu mitte meie kätte koif meie ülekohtu mööda. Otse kui isa laste peale halastab, nõnda halastab Issand nende peale, kes teda kardavad. Wäga õnnis on see, kelle üleastumine on andeks antud, kelle pat on finni kaetud. Wäga õnnis on inimene, kellele Jehowa ülekohtu ei arwa süüks, ja kelle waimu sees ei ole kawalust.

Oh Issand! sina oled mind täna jälle oma püha ihuga söötanud ja püha werega jootnud ja seega minu seniaegsed patud andeks annud. Oh aita ise, et ma enam sind oma pattudega uueste ei kurwasta ega wihasta, waid et ma üksnes sulle elan. Sina kannatad minu eest libedat walu ja piina, et aga mina wõiksin elada ja igawest elu ja õnnistust pärida! Jah! kiidetud olgu meie Issanda Jeseuse Kristuse Issa, kes meile oma ainu süündinud poega on annud peastjaks ja äralunastajaks. Nüüd wõime ja tohime meie Jeseuse läbi endid ka Jumala lasteks nime-

tada, kes meie Snnistegija kannatamise läbi temaga ka pärijad oleme. Nüüd võime meie rõõmsad olla, sest et meil üks eestkostja ja wahemees on, kes meie eest oma Isa ees alati palub. Tema ülestõusmisega saame ka meie ükskord oma haudadest ülestõusma ja igawest elu ja õnnistust pärima, kui meie siin maailmas teda oleme kartnud ja armastanud. Oh Issand! meie ei wõi seda sulle küll miski moega tasuda, mida sa meile head oled teinud. Võta oh Issand! minu tänu ja kiitust armuga kuulda ja ära põlga seda mitte, ehk ma sind küll diete kiita ega tänada ei oska, nii kui mu kord ja kohus oleks. Sinule, oh Jumal, olgu kiitus ja tänu, et sa mind nii ütlemata kalli hinnaga oled äralunastanud. Sinu haawade läbi olen mina rahu saanud ja surma ja kurati meelewalla alt lahti. Nüüd tohin ma sinu suure armu peale lootes, rahulikult omad filmad kinni panna, kui mu wiimne tunnike kätte jõuab, sest et sina minu suurt patu wõlga oled äramaksnud! Amen.

Wiisil: Jesus tee, et sinu haawad.

Patusjed, nüüd oma sõbra
Kiitke, laulge temale!
Ta on jõud ning ärawõitja,

Seitse tema jalgu! —
Tema oli furn'd — nüüd elab;
Dma tallekesi hoiab,
See, kes oli, on ning jäeb,
See meid ikka armastab!

IV. Saiguse ja surma ajal.

Wiisil: Su hing, oh Jesus, hoidku mind.

Üks teekond on siin elu aeg
Ja see maailm üks wõeras paik;
Siin 'pole iial kodu sa,
Waid pead surmas lahkuma.

Mis aitab uhkus, auu ja kuld?
Sind katab pea põrm ja muld;
Mis kaju on sull' rikkusest?
Kui wäga pea lahkud jest!

Seist mõtle parem taewa peal',
Kus igaweste elad seal;
Seal leiad rõõmu lõpmata,
Üht rõõmu, mis siin tundmata.

Püha=firja tunnistus.

„Meie aastade päewad, neid on seitsekümmend aastat, ja kui keegi wäga tugew on, kahetkümmend aastat, ja nende ülem aji on waewaline ja wilets: jest need saawad häkitselt ära niidetud, ja meie läheme lendes ära. Kes tunneb sinu kanged wiha, ja ju hirmsa wiha, nõnda kui kohus on sind karta? Speta meid omad päewad nõnda ülesarwama, et meie tarkust jüdamesse saame.“

Law. 90, 10—12.

Balwe.

Armas Jeesus! mina palun sind alandlikult, waata ka minu waese peale ja aita mind alati sinu wastu walmis olla, et ma sinu suurest taewalikust õhtusöömaajast ilma ei jääks, kui need wiis rumalat neitsid, kes alles weel siis läksiwad oma lampidesse oli ostma kaupmeeste juurest kui peigmees juba seal oli. Nemed aga pidiwad ahastusega seda nägema, et pulmakoja üks nende eest juba oli luffu pandud ja nemed wälja ukse taha jäiwad. Oh hing! mõtle oma hinge õnnistuse peale kartuse ja wäristusega, sest et sa pea oma taewase kohtumõisija ees wõid seista, kus sa oma maapealsest majapidamisest pead aru andma, ka igaihe tühja sõnastiki. Meie meel ja mõte peab sellepärast alati seal olema, kus meie pärismaa ja isamaja on, sest et meil siin maailmas üht jäedawat aset ei ole, waid meie oleme kui kodakondsed ja ajutised majalised. — Meie ei tohi sellepärast oma südant mitte kaduwa maailma asjade külge panna, waid aga üksnes seda üht asja nõuda, mis meie rahule tarwis läheb. — Patu eest ja pattu tehes peame meie kõige suurema hirmuga

wäriſema, ſeſt et pat Jumala meeleft ja Jumala ees ſee kõige hirmsam aſi on. Pat ajas Jeſuſt meie eest kannatama ja ſurma. Patu pärast pidi püha Jumala Poeg, kes iſe tõſine Jumal on, äraneedmiſt kannatama, ſeſt kiri ütleb: „Araneetud on igaiks, kes puu peal poob.“ — Jah, tema kannatas meie pattude eest äraneedmiſt, et meie aga wõiks igawest õnniſtuſt pärida ja õndsaks ſaada. Kallis Lunastaja! mina astun täna kartuſe ja wäriſtuſega ſinu ette, waata armuga minu peale ja anna mulle jõudu, et ma oma walus mitte Hiobi wiifil ſinu üle ei nurifeks ega ſellega pattu ei tee ja oma hinge peale raſket aruandmiſt ei kiſu. On ſee, oh Jumal! ſinu püha tahtmine, ſiis tee mind jälle terweks, mis eest ma ſind kiita ja tänada tahan. On ſee aga ſinu hea ja armuline nõu, et ſa mind ſelle haigufeega oma juure kutsud, ſiis tee ſeda mis ſa iſe hea arwad olema, ſeſt mitte minu, waid ſinu püha tahtmine ſündku! Amen.

Wiifil: Näüd on ſee päew ju lõppenud.

Kes aga Jeſuſt ufute,
Oh ärge eſſige;
Küll aga pea näete,
Kus wiib teid elu-tee.

Kes teid on peastnud, jellele
Kõik andke, mis teil on ;
Pea jõuab aeg, mill' mõistate,
Et teil on jäedaw õnn.

Pea ehitab teid auu-kroon,
Mis kõigil oodata,
Kes Jesu karja talled on
Ja jäewad uskuma.

Surma eel.

Wiisil: Kes Jumalat nii lafeb teha.

Oh kuis pean ma end rõõmustanta,
Kui kuulen oma Jesu healt!
Kuis ruttu tema wastu tõtma
Siit kaduwa maailma pealt!
Ja siiski on mul järgest hirm;
Ehk tuleb täna minu surm!

Mu trööstimiseks oled sina
Ka surma pärast hirmu tunn'd ;
Su surma peale suren mina
Ja leian haudas rahu und ;
Ehk küll mu ihu wäriſeb,
Sing rõõmsast surma wastu lä'eb.

Püha = kirja tunnistus.

„Jesús ütleb: Mina olen ülestõusmine ja
eln; kes minu siſse usub, see peab elama, ehk
tema küll sureb? Sinu kätte panen ma tallele
oma waimu, ja oled mind lunastand, oh Jehowa,
ja tõe Jumal!“ Joann. 11, 25 ja Taw. 31, 6.

Palwe.

Oh Issand, Jeesus! siin tulen mina sinu palwele ja palun sinult omale troosti omas ihu ja hinge hädas, sest sina oled mulle seda peale pannud, et ma oma tõbe woodis pean hägama, kust ma wist enam ülesse ei tõuse, waid siit maailma hädaorgu jumalaga pean jätma. Oh Issand! kinnita minu kurwa süüant, et ma oma wiimse hinge waenlase üle wõitu wõin saada ja kõik ärawõita, mis mind sinust püüab lahutada. Nüüd on minu hing küll kurb kunni surmani, sest kui ma oma pattude ja üleasimiste peale mõtlen, siis tahab kõik minu julgus otša lõppetada. Oh Issand! ära arwa mu pattu mulle mitte süüks, ega ära mine nende pärast minu üle mitte kohtusse. Ohuta ise minu kustuwad hinge tahti, et see mitte ära ei kustu, waid heledaste lõkendama hakkaks, sest et saatan mind kui nisu tahab sõdeluda; pane sina tema pea peale kanda ja tee kõik tema kurjad nõud ja tahtmised tühjaks, nii et tal ühtegi meelewalda minu üle ei ole. Surm teeb mulle küll oma hirmutustega hirmu ja katsub mind araks teha, et ma katšipidi mõtlema hakkaks

ja sinu suure armu ja halastuse peale kaht-
laseks jääks! Issand, Jeesus! siruta ise oma
armu kät minu järele wälja, et ma sellest
finni hakates uut jõudu ja tuge saaks, siis
wõin ma usujulgusega siit maailmast lahkuda
ja Kristuse juure minna, kus mul palju
parem on, kui siin kurjas maailmas, kellega
meie ometi jumalaga peame jätma, ehk see
meile küll suurt südame walu ja kurbtust
teeb, sest et meie kõik, mis meil seniajani
armas ja kallis oli, seie maha peame jätma.
Iseäranis teeb see mulle suurt südame walu,
et ma oma armija omaksetest pean lahkuma,
kes minu pärast filmapijaraid walawad, ehk
nad küll mind trööstida katsuwad. Issand,
finnita minu kurba südant, et ma mitte nii
ei kurwasta, kui need, kellel enam ühe tule-
wase elu ja jällenagemise peale taewas loo-
tust ei ole, waid selle kindla usuga siit maa-
ilmast lahkun, et meie taewas üksteist jälle
näha saame, kus Jeesus ise oma armastajate
filmapijarad wõtab ärapühkida. Jah, Issand,
Jeesus! sinu juures ei ole enam nuttu ega
kurwastust, waid selge rahu ja rõõm. Oh
tröösti sina ise minu kurwa südant, selle
magusa sõnaga: „Täna pead ja minuga Pa-

radiiis olema." Kustuta ka minu hinge jänu, kui keel kuiwaks läheb ja kõik meel ja mõte kustub, ning võta minu hinge vastu. Sinu püha nimi, oh Jeesus! olgu minu wiimne mõte siin maailmas. Jah, armas Jeesand! sinule elan ja sulle suren ma, sest et mul muud abimeest ega ärapeastjat siin maailmas ega taewas ei ole; sest ühegi muu nime läbi ei saa meie õndsaks, kui aga sinu püha nime läbi. Jah, armas Jeesand! kui mul sähärdune usk on, siis võin ma julgeste omad filmad igaweste kinni panna, sest et surm mulle eluks ja Kristus minu kasuks on. Jah, lahuta siis ise omad armu tiivad minu üle wälja, et ma kõige kurja eest hoitud ja kaitsitud olen ja wii mind armust taewariiki, kus ma sind palest palesse saan näha. Amen.

Wiisil: Ots mu kohus tänu teha
Tagane nüüd maailm ära
Oma auu ja iluga!
Kadu on ju kius ja kära,
Kaduwad ju anded ka.
Ei wõi sina rõõmustada
Suremata hingekest.
Ei ka peasta surma käest!
Sinu auu on muld, läeb mulda;
Aga Jeesus, Eluwürji,
Aratab mind haura seest.

Surma ajal.

Wiisil: Mu elu Kristus ise.

Dh tule surm, ma tulen
Siit ära rõõmuga;
Ma kõigest lahti olen,
Kui lähen hingama.

Dh surma ära wõitja,
Mu Õnnistegija!
Ma palun, surres aita
Mind õndsast lahkuda!

Püha = kirja tunnistus.

„Mina olen head wõitlemist wõidelnud; ma olen oma eluorra lõpetanud; ma olen usku sinu pidanud, jellepärast: tõtta pea minu juure tulema.“

2. Tim. 4, 7. 9.

Palwe.

Issand, Jesus! mina palun sind. Tule nüüd ise mulle abiks, sest minu hing ihaldab sinu järele; wii siis ise minu suremata hinge Abrahami, Issaki ja Jakobi juure, seda taewa rõõmu maitsema, mida sa meile oled tõotanud armust lasta osaks saada, kus ma sinu pulma laudas seda igawest püha õhtusöömaaga wõin maitseada. Dh peasta siis minu hinge selle maailma Sodomast ja Babelist ja wii

oma taewase Jerusalemma ja igawese Kanaani maale, sest et taewas meie pärismaa ja kodu-
paik on, kuhu poole kõik Sioni teekäijad ühe-
teise wõidu ruttawad. Aita, et ka minu waimu
silmad üksnes nende wärawate poole oleksiwad
pöördud, kust meie igawese elusse lähme ja
kus enam ööd ega päewa, ei risti, wiletjust ega
haigust ja surma enam ei ole, waid kus
alati rõõm ja püha rahu walitseb. Seal saan
ka mina sind oma kallist Snnistegijat palest
palesse näha, kus ma sind kõige püha ingli-
tega lauldes kiitma ja tänama saan. Oh
wala mulle juba nüüd seda kosutawat magust
taewalikku tundmist südamesse, et ma surres,
kui waga Tehwanus, siit ilmast wõiksin lah-
kuda, kus ma juba eemalt sind Jumala pare-
mal käel näen seiswad kõige püha taewa ing-
lite ja õndsä hingedega, kes sinu sisse uskudes
siit maailmast on lahkunud. Oh Issand!
mina ootan sind. Jah Issand! sinu sulane
ootab sinu äralunastamist! Amen.

Wiisil: Oh Jeesus, sinu walu.

Oh igawene ilu,

Mu päike, Jeesus Krist'!

Pea maitjen jeda elu,

Kus 'pole lõppemist!

Sest juren ma nii rõõmsalt

Ja jätan maha kõik;
Surm wiib mind siit maailmast,
Mis kõigil nutu paik.

V. Surnu puusärgi juures.

Wiisil: Jeesus, tule minule.

Paradiis on õige paik,
Kuhu kõik jõudwad kõik,
Kes siit kurja ilma käest
Peaswad Jesu surma wäest.

Üks lä'eb siit ja teine sealt
Mulla sisse mulla pealt;
Paradiisis rõõmu sees
On kõik jälle ühes koos.

Wäga mitu läh'wad teal,
Keda tarwis oleks weel:
Abikaasad, wanemad;
Lapsed, lapied nutawad.

Püha = kirja tunnistus.

„Kõik liha on kui rohi, ja kõik tema headus
kui õieke wälja peal. Rohi kuiwab ära, õieke
närtšib ära, kui Jehowa waim ta peale puhub;
rahwas on tõest rohi; — aga meie Jumala sõna
jäeb igaweste seisma.“   Jef. 40, 6—8.

Balwe.

Jah Issand! kõik liha on tõeste kui rohi,
mis täna haljendab, aga juba homme niide=

takse seda maha ja ta kuiwab ära. Nõnda niidab meid inimese lapsi ka halastamata surma wikat maha; olgu ta noor ehk wana ja ei tea kui priske, punane ja terve. Surm ei hooli sellest ühtegi; sellepärast peame meie alati walmis olema, et ta meid ei leia patu unes magamast. — Meie seisame siin oma armsa wenna (õe) surnu keha (surnu kirstu) juures ja walame ärdaid pisaraid oma „koju läinud“ kalli ja armsa wenna (õe) surma pärast, sest et ta meile nii ütlemata kallis ja armas oli. Meie trööstime ennast aga sellega, et meie teda jälle ükskord näha saame, kui meie siit maailmast lahkume. Temal on nüüd hea ase Abrahami süles, oma Jესuse juures, sest teda ei waewa nüüd enam miski häda ega waew, waid ta on sest kõigist ärapeasnud, kus t'al Jესuse juures tuhatkorda parem põli on, kui siin kurjas maailmas, kus muud ei ole, kui aina wõitlemist ja kurjust. Oh Jესus! aita ka meid, et alati wõiksime meelespidada, et meie seie jääjad ei ole, waid kõik peame siit lahkuma, kui meie elupäewade aru täis on saanud. Meie wenna (õe) surnukeha mae= nitseb meid, et ka meie pea muldas saame puhkama, kus meie temaga ühes Kristuse auu=

ilmumist ja wiimse-päewa ülestõusmise hom-
mitut peame ootama, kus ja meid surmusest ülesse
äratab, kas igaweseks eluks, ehk igaweseks hufat-
tuseks, nii kui meie siin maa peal seda oleme
teeninud. Oleme meie liha peale külwanud,
siis lõikame ka meie liha tegude järele igawest
hufatust. Kui meie aga Jeesust oleme armas-
tanud ja waimu peale külwanud, siis lõikame
meie ka igawese elu ja õnnistuse wilja ja
sööme Paradiisi elupuu wiljast. Sellepärast
ütleb Waim: „Õndsad on need surnud, kes
Jeesandas surewad.“ Amen.

Wiisil: Kui surutud ja ära põlg'tud.

Sest surgem rõõmsast, Jeesus paneb
Meid rahu-kambri magama;
Ta kutsub jälle, kui tund tuleb,
Meid taewa rõõmu maitsema.
Siis oleme ju ülestõusnud
Ja surma paclust lahti saanud,
Kui tema Waim meid äratab.
Kes elab nüüd, see elab temal',
Kes sureb, jellel helde Jumal
On filmi kinni panemas.

VI. Laste surma laulud.

Wiisil: Hinge peiuke.

Taewa pärija, mine rahuga!
Kui sa weel maailmas 'polnud,

On sind Jeesus peastma tulnud
Dma werega; taewa pärija.

Taewa pärija, oled armust ja!
Jeesus on sull' appi tõtnud,
Nist' mises sind vastu wõtnud,
Et nüüd oled ja, taewa pärija.

Küll sind Jeeufe, wõtab heldeste
Dma Jia rõõmu sisse,
Taewa püha kogudusse,
Mine rahuga, taewa pärija!

Wiisil: Nüüd furnu teha matame.

Nüüd mine waikse hauasse,
Sa Looja kallid seemneke,
Üks parem maailm pärib sind,
Sind wõttis vastu Jesu rind.

Su elu läks kui uneke,
Su rõõmud jäid kõik ittesse;
Ei tunda see eest saanud ja,
Mis wõitlemist siin waewaga.

Su elu wara hommikul
Surm ju kui sõber tuli sull'.
Ei tee sull' waewa siit maailm,
Ei päewa palaw ega külm.

Wiisil: Soia meid ja õnnista.

Kallis laps! nüüd lähed ja
Waikse hauda magama;
Hingad Peastja warju all,
Oled tema leitud tall.

Rõõm saab meile ja ka sull'
Wiimse päewa hommikul;
Senni vubka rabus nüüd.
Jeesus tajum'd jinu jüüd.

Ta on hingamist jull' ann'd
Sinu filmad finni pann'd,
Saadab ihu mullasje,
Hinge taewa roõmusje.

Wiisil: Kristus, tes meid õndsaks teeb.

Hinga waitje rahu sees,
Õnnis lapsukene,
Oma Jja pale ees,
Taewa wõsukene.

Ingli mäng ja laulu heal
Sind seal roõmustagu.
See roõm päris ijamaal
Meile osaks jaagu.

Lapse matmise laul.

Wiisil: Su hing, oh Jeesus, tehku mind.

Nüüd jumalaga lapsuke
Sa Jezu armsam tallele
Sa laulad taewa koori peal
Sul on nüüd selge ingli heal.

Ta chitab sind krooniga;
Ta õnnihtab sind armuga;
Need inglid laulwad järgeste
Dh tere, taewa õiefe.

Su haura juures seisame
Ja filmawet küll walame,
Senni kui jälle sinuga
Meid ühendaksje lõpmata.

Dh maga põrm nüüd mulla sees
Su hing see laulab Jezu ees
Ning kõik need inglid laulwad ka
Seal sinuga Halleluja.

Surnu aja peal laulda.

Omäl wiisil.

Kõik kes hing'wad surma unes,
Waikselt muldse woodi sees
Olid enne mitmes mures,
Mitmes ristis, silma wees.

Kõik needsamad surnu lehad,
Mis nüüd muldas magawad
Olid enne noored wahwad
Nüüd kui põrm ja haganad.

Minu muldne ihu maja
Saab ka nende jarnatseks;
Sumal teab õige aja,
Igäihe kutsimiseks.

VII. Riigi ehk kroonu pühadel.

„Aga kuningas on rõõmus Jumala sees; igaüks, kes temale truudust wannub, peab kiitlema; sest nende juu peab kinni pandama, kes walskust räägiwad.“
Law. 63, 12.

Oh Issand! kaitse oma wõitud meest, kes sinu asemel maa peal walitseb ja anna temale tarka mõistust, et ta oma rahwast oskab kõige Jumala tarkuse ja armastusega walitseda, nii kui Salomon ütleb: Sumal anna oma kohtuseadused kuningale, ja oma õigus kuningale

pojale. — Siis mõistab ta kohut su rahwale õiguses, ja su wiletsatele, nõnda kui kohus on. — Jah Issand! sina oled kõige ülem kuningas taewas ja maa peal. Meie palume sind, anna meile üht jumalafartlikku ja waga südant, et meie mitte oma Jumalast seatud walitsejate wastu ei paneks, sest et nemad mõeka mitte ilmaasjata ei kanna. Oh Issand! kaitse siis meie wägewat Weneriigi Keisrit ja isamaa walitsejat, et ta tarkusega oma rahwast wõiks walitseda. Anna temale sõnakuulelikud alamad ja targad ja mõistlikud nõuandjad sõja ja rahu ajal. Issand, meie Jumal, õnnista ja kaitse ka meie kallist Keisri prouat ja riigi ema. Hoiat ja kaitse ka meie armast auujärje pärijat ja tulewast riigi isa. Hoiat kogu meie armast ja kallist keiserlikku peret, et nende seas rõõm ja rahu wõiks walitseda põlwest põlweni. Pikkenda, oh Issand, meie Keisri elupäiwi, nii kui sa seda waga kuningas Hiskia ajal tegid, et ta weel kaua meie kasuks ja rõõmuks wõiks walitseda. Oh Issand! kaitse meid kõiki. Amen.

Wiisil: Dnn Wene Keiser sull'.

Oh Issand, hoiat ja!

Mei' Keisrit armuga,

Kes kaitseb meid :
Ijamaa trooni peal,
Wägew on tema heal,
Kes kaitseb meid teal,
Kui häda kipub peal'.

VIII. Tee pease minnes.

Wiisil: Eks sa heida karjane.

Israeli karjane,
Õnnista meid armust ise,
Tule jälle heldeste,
Tõsta oma püha käsi
Oma armsa laste peal',
Et su rahu hingaks teal.

Tee ehk on ka waewane,
Mis meil ees, ja tuleb käija,
Siiski jõe ja heldeste
Neile kaitstjaks ja ka hoia,
Et see usu lambike
Si wõiks kustu iialgi.

Sinu kätte anname
Neid, kes läh'wad pitka teele
Palkwe tiiwul kanname,
Wõta neid su hoole alla
Ole kõige häda jees,
Igal ajal abimees.

Püha-kirja tunnistus.

„Õpeta mind, Jehowa! oma teele, ja juhata
mind tasase teeraja peale mu waritsejate pärast.“

Law. 27, 11.

Palwe.

Oh Issand! saada meid ise selle tee käigul ja walwa meie üle, et mulle ühtegi kahju ega kurja ei wõiks sündida, kas ma magan ehk walwan, ellik kõnnin. Ole minu saatja ja abimees ja taluta mind ise kättpidi, et ma ei komista. Näita mulle ise seda õiged teed ja ole minu teejuht, nii kui wanal ajal Issraeli lastele kõrbes ja waga Tobiase, kellele sa oma püha ingli teejuhiks andsid. Oh Issand Jumal! hoia, kaitse ja õnnista meid igal pool ja walwa oma armu silmadega minu üle, nii et mulle ühtegi kahju ei wõiks sündida. Hoia mind kui truu karjane oma lamba tallekest, siis wõin ma sind kiites ja tänades jälle oma teekonda lõpetada. On see aga sinu püha ja armuline tahtmine, et ma enam oma armsaid sugulasi ja sõbru näha ei saa, waid wõera rahwa hulkas oma wiimised elupäewad pean lõpetama, siis sündigu sinu armuline ja hea tahtmine, sest ka kogu meie maapealne elu ei ole muud, kui üks teekäimine igawese eluaja wastu, sest et meil siin ühte jäedawat isamaad ega kodupaika ei ole, waid meie peame alati walmis olema, kui Issraeli lapsed Egip=

tuses, sest kui surma ingel meid magamast
leiab, siis oleme meie ka ühed kadumise lapsed.
Oh aita! et meie sellepärast alati walmis
oleksime, kui meie wiimne teekond ette tuleb,
seda aita, oh Issand, meie Jumal! Amen.

Wiisil: Nüüd ristirahwas laulage.

Nüüd wennad rõõmsast lahkuge,
End Isa hooleks andke,
Sealt tuleb abi kõigile,
Ja see eest muret kandke
Et Jumalat ei unusta,
Kes ikka oma armuga
Teid juhatab ja jaadab.

IX. Neekruti ehk kroonu-teenis- tusesse minnes.

Wiisil: Jeesus tee, et sinu haawad.

Jumal wõta ise saata
Meie noortmeest armuga,
Tema peale heldest waata,
Sest siis teda õnnista,
Et ta sinu pale ees,
Käiks ka kindla uju sees;
Täidaks mis on kohus täita
Siis wõib waendlast ärawõita.

Püha-kirja tunnistus.

„Jehowa on mu tugewus ja mu kilp; tema
peale loodab mu süda. Sest: Hüüa mind appi

ahastuse päewal, siis tahan ma jind wälja kiskuda ja sina pead mind auustama.

„Law. 28, 7 ja 50, 15.

Palwe.

Püha kiri ütleb Jefuse oma püha sõnades: „Andke keisrile, mis keisri kohus ja Jumalale, mis Jumala kohus on.“ Nõnda anname ja annan ka mina ennast Jumala ja keisri ja meie isamaa kohuste alla, mis mind omast armsast kodupaigast, sugulaste ja sõbrade hulgast ära kutsub. Mina olen selle juures küll kurb, sest et lahkumine kalli omasetest wägise filmist wett paneb jooksuma; sest meie filmad lähewad selle juures wesiseks ja süda kurwaks, sest kes teab, kas meie ühte teist siin elus weel näha saame wõi ei, seda teab ainult Jumal taewas. Siiski peame meie selle peale julged olema, sest et ilma tema tahtmata warblane katusest ega juukse karw meie pea pealt maha ei lange. Sellepärast hüüan ma Issandat appi, kui mul kitsas käes, siis saab tema mind ärapeastma, sest tema peale loodab mu süda. Jah Issand! kui sina meie südames aset oled, siis ei ole meil ühtegi tarwis kartta ega wäriseda,

sest et sina mind kõigest ahastusest saad wälja
kiskuma. Mina lähen nüüd ja algan sinu
nimel oma nut elu kutsmist, oh aita mind
ka seda oma püha nime auuks ja kiituseks
lõpetada ja ka, et ma jälle terwelt wõiksin
koju tagasi tulla. Aita, et ma oma kalli keis-
rile ja kõige ülemate wastu alati sõnakuule-
lik oleksin ja kõik heameelega täidaaksin, mis
mulle kohuseks on teha, ning kui ma ka sõas
oma keisri ja isamaa eest peaksin langema,
siis wõta mind armuga taewa ja krooni mind
närtsimata wõidu krooniga! Amen.

Wiisil: Hinge peiute.

Wõta ije ja
Neid siin õnnista,
Kes nüüd saawad wälja ast'mä,
Keisri lippu kõrgeks tõstma,
Kaitse armuga
Neid, oh Jeesus ja!

X. Teest koju tules.

Wiisil: Oh Jeesus ülem abimees.

Oh tule Õnnistegija
Ja tõsta oma käsi,
Nüüd meie peale armuga.
Sa iialgi ei wäsi,
Neid õnnistamast robkeste,
Kes jüdanud ohwriks sinule
Siin alandlikult toowad.

Püha-kirja tunnistus.

„Ma olen Jehowat nõudnud ja ta on mulle
kostnud ja mind kõigest sest ära peastunud mis ma
tartsin.“

Law. 34, 5.

Palwe.

Armas Jumal! mina kiidan ja tänan sind
kõigest südamest, et sa mind jälle terwisega
koju tagasi aitasid. Sina olid mulle kaitse-
jaks ja abimeheks, kui ma wõera rahwa ja
wõera inimeste seas wiibisin, kus ma kedagi
ei tunnud ja igaihele wõeras ja tundmata
olin. Sina käänasid minu pealt kõik need
õnnetused ära, mis mind igal pool ja iga
filmapiilk ähwardasid. Sina saatsid mind
jälle rahuga oma kodupaika, sugulaste ja sõb-
rade hulka, nii et ma sind kiites ja tänades,
rõõmuga wõin öelda: „Jesand on kõik hästi
teinud. Amen.

Wiisil: Hoia meid ja õnnista.

Ta on hoidnud omast wäest
Meid siin kõige kahju eest,
Seit nüüd palume siin weel,
Hoida kõige elu teel!

XI. Ristimise ajal.

Wiisil: Ei lahtu mina sinust.

Küll lapsed julle wõtab,
See Issand heldeste,
Suud armjaste neil annab,
Ja räägib lahkeste:
Ta sees n'ad elawad,
Ja tema pühad haawad,
Ka neile wiaks jaawad
Siis õndsast surewad.

Püha-kirja tunnistus.

„Laste lapsukesi minu juure tulla, ja ärge
feelge neid mitte, sest niisuguste pärast on Jumala
riik.“

Mark. 10, 14.

Palwe.

Armas Jeesus! Sina käskisid lapsukesi oma
juure tulla ja ütlesid, et nende pärast Jumala
riik peab olema; ja kes Jumala riiki vastu
ei wõta kui lapsukene, see ei pea mitte senna
saama. Sellepärast peame ka meie uueste
sündima, siis wõime meie Jumala riiki saada,
nii kui ka see lapsuke, keda ja täna oma püha
Waimuga uueste ristmise weega pühitsed ja
oma püha ristikoguduse liikmeks vastu wõtad.
Oh pane siis ka oma armu käsja selle lapse

peale ja õnnista teda ning kirjuta tema nime oma igaweise elu raamatusse. Sa tead, et ka see lapsuke muidu õndsaks ei wõi saada, kui ta ei ole weest ja Waimust uueste sündinud, sest muidu on ta lihast üksi sündinud, sest et Adama pat meid kõik on ärarikkunud. Oh kosuta teda selle kalli taewa kastega ja lasse teda üheks wagaks lapseks ja inimeseks ülesse kaswada, kellest Jumalal ja inimestel wõiks hea meel olla. Weie teda kõigest patu roojusest ja tee üheks kõlblikuks wiina puu oksaks, mis head wilja wõiks kanda igaweseks eluks ja õnnistuseks, kus sa teda siit maailma hädaorust ärakutsud, olgu noorelt ehk wanalt. Seda tee, oh Issand! oma püha nime auuks ja kiituseks, et ta kõige pühadega sinu auu riiki üksford wõiks pärida! Amen.

Wiihil: Mu elu Kristus ise.

Sull', Jeesus, omaks antud
 On nüüd see lapsuke,
 Su südame peal pandud,
 Et ta jäeks sinule.
 Ta on nüüd puhtaks pestud
 Kristmise armuga;
 Su were läbi tehtud
 Ta lahti patust ka.
 Ja kui ta elus sinust
 Peaks wahest lahkuma,

Siis tõmma oma armust
Su juure teda ja.
Et ta võiks wiimselt taewa
Su juure saada ka,
Kus 'pole enam waewa —
Seks teda aita ja!

XII. Sööma laulud ja palwed.

Enne sööma.

„Tänage Issandat, sest tema on hea ja tema heldus kestab igawesti!“

Kõikide silmad loodawad oh Issand! sinu peale ja sina annad kõigile nende toidust õigel ajal ja rohkest käest; ja teed oma helded ja rohked käed lahti ja toidad kõiki heameelega. Sina õnnistad meie käte tööd, et meie oma ülespidamist ja toidust saame pale higis. Oh Issand! õnnista seda ihulikku rooga ja aita meid selle juures meeles pidada, et meie ka oma suuremata hinge eest hoolt ja muret kannaksime, siis oskame meie sinu armuandeid kasulikult tarwitada, nii et ihu ja hing mõlemad kofjutud saawad, siis võime meie uue rammuga oma tööle minna. Amen.

*

*

*

Tule Issand Jeesus meile ise wõeraks, ja õnnista seda rooga, mis sa meile oled armust jäganud. Amen.

* * *

Issand Jumal ja taewane Isa! Õnnista oma rohkeid andeid, mis sa meile ihu ja hinge kosutamiseks armust jägad, seks õnnista seda Jeesuse Kristuse meie Õnnistegija pärast. Amen.

* * *

Jgäüks, kellel õht on, see kiitku Jehowat. Halleluja.

Wiisil: Oh Jeesus, Kristus tule sa.

Oh Jeesus jäga heldeste!

Sa oma rooga lastele;

Siis õnnistuseks tuleb see

Mis sina annad ihule.

Pärast sööma.

„Jehowa kiitust peab mu suu rääkima, ja kõik liha peab tema püha niime kiitma ikka ja igaweste. Amen!“

Meie täname ja kiidame sind, et sa meid jälle oma kalli rooga oled söötanud ja sellega meid uueste kosutanud, sest et kõik head anded üksnes sinu käest tulewad, mis sa meile omast rohkest käest wõtad jägada. Sellepärast kiitke

Jesandat, et ta meid on sөөtnud ja jootnud,
ning kui sa oled sөөnud ja su kőht tšis, siis
kiida Jesandat ja ära unusta mitte ära, mis
ta sulle head on teinud. Amen, Halleluja!

* * *

Minu hing, kiida Jesandat, ja ära unusta
mitte, mis tema sulle head on teinud. Amen.

* * *

Tšanage Jesandat, sest tema on hea, ja
tema heldus jšeb igaweste, igaweseks ajaks.
Amen.

Wiisil: Oh Jumal, sinu peal.

Meil oled annud ja,
Su andeid wötada,
Et ihu ei saaks waewa,
Mis keelaks nõudma, taewa.
Sa Jsa muret kannad
Ja toidust meile annad.

XIII. Puskma ajal.

Wiisil: Oh Jesus Kristus tule sa.

See Jsa seadis taewa seest
Zu jeda ilma algmisest
Sest siin ei hea ole see,
Kui üksi elab inime.

Et aga mitu wiletsust
Ja mitu häda kurwastust
Woib abielus juhtuda
Ja jüdant raskest waewata.

Kes siis võib jälle aidata
Ja kurwa südant rõõmusta?
Sa üksi armas Jeesuke,
Kes oled abiks kõigile.

Püha-firja tunnistus.

„Siis olgem nüüd Jumala järele käijad, kui armjad lapsed kõige armastuse sees. Mõnda kui ka Kristus meid on armastanud ja on iseennast meie eest äraannud anniks ja ohwriks ja Jumalale magusaks haisuks.“ Gwes. 5, 1. 2.

Palwe.

Oh Jeesand! tule ka täna meie seltsi, nii kui sa Kaana linnas oma jüingritega pulmas käisid ja abielu sellega pühitsesid, mis sa juba Paradiisi aedas seadsid, et inimene mitte üksi ei pidanud olema, sest et abielu üks püha seisus on. Abielu on sellepärast väga kallis, kui see Jeesanda kartuses ja armastuses saab alustud ja ka sedamoodi elatud. Kui aga abielu rahwas riidus ja tülis elavad, siis on see üks kole ja hirmus elu. Sellepärast ütleb ka Apostel Paulus: „Olge rõõmsad lootuses, kannatlikud ahastuses ja jaege kindlaste palwesse.“ Sellepärast peavad abielu

rahwas alati oma abielu Issandas alus-
tama, sest abielu sekka tuleb tihtigi wäga
mitme asja läbi kurwastust, muret ja kui nad
selle eest ei walwa ega palu, siis riidu ja
tüli. Sellepärast peame meie lootuses rõõm-
sad, kannatlikud ahastuses ja palwes kindlad
olema, muidu ei juuda meie mitte kiusatuste
tormide wastu panna. Sellepärast aga just
ongi abielu seatud, sest et see mitte hea ei
ole, kui inimene üksi on, sest siis ei ole temal
ülesse aitajat, kui teine komistab ehk langeb.
Oh Jesus! ole siis ise nende saatja ja juha-
taja kõige nende elu tee peal ja aita, et nad
ühel meelel, kannatuse ja armastusega teine
teisega wõiksiwad elada, ja kui neil kurwas-
tus ja ahastus on, siis tröösti neid ise.
Saada neist kõik pahandused, tülid ja riid
eemale, mis abielu wahel, Jumal paraku!
üksna sagedaste ette tulewad. Juhata neid
ja meid kõik, et meie üksnes seda nõuaksime,
mis sinu meelepärast on ja aita, et meie
sinuga üksford taewa pulma laudas wõiksime
istuda. Amen.

Wiisil: Oh Jesus Kristus tule sa.

Su ette palwed kanname
Oh meie armas Jesuke,

Et jina wõtaks armuga
Need noored hinged õnnista.

Kui pruudile tanu pähe pannakse.

Wiisil: Rõõmuga mu süda hüppab.

Puhtaks abielu krooniks
On ju pea nüüd ehitud,
Olgu see jull' ehteks senniks,
Kui saad taewa kutsutud.

Õnnis on, kes puhtalt hoiab
Oma krooni finni ka,
See siis taewas rõõmu leiab,
Kui saab ilmaist lahkuma.

Pruudi majast lahkudes ja juma- laga jätmiseks.

Wiisil: „Arkage“ nii wahid hüüdwad.

Ehitage ennast rahwas,
Kõik teele minna olgem walmis,
Kõik peiu linna ruttake!
Pruut, end walmista ja kenast,
Su ehte olgu walgest siidist,
Su pea peal kuldne kroonike.
Seal Jesu pale ees,
Ja rõõmsa taewa sees,
Laud teid ootab: —
Need wahid seal,
Kõik hõiskawad
Ja Halleluja! laulawad.

58477

XIV. Jese põlwes.

Wiijil: Oh kuhu lähen ma.

Kui häda majasse
On tulnud sinule,
Siis julgust omal wõta
Ja Jesu juure tõtta,
D'al kaeba oma häda,
Ei aitaks kanda jeda.

Püha-kirja tunnistus.

Kelle käed ilma jüüta ja kelle jüda puhas,
kelle hing tühja ei himusta, ega petisel wiijil ei
wannu, see peab õnne saama Jehowa käest, ja
armu-annid oma õnnistuse Jumala käest.

Taw. 24, 4. 5.

Palwe.

Armas Jumal! sina oled haawad löönud,
aga sa wõid neid ka jälle parandada. Sina
kurwastad, aga sa trööstid ka neid. Sina
oled kõige hädaliste ja leskede hooletandja ja
eestkostja. Sina oled minu armsa abikaasa
oma juure kutsunud ja meid seega siin ilmas
jäedawalt üksteisest lahutanud; aga ma pean
ennast sellega trööstima, et meie taewas jälle
üksteist näha saame, kus meid enam üksti
wägi sinu armust ei wõi lahutada. Jah surm

No 58477

